JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1861. Zaturdag, 16 Februarij. N°. 14.

Hoofd-Bureau. Te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; te *Samarang* bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija* bij LE ROY & Co., te *Pasaroean* bij WEIJERMANS & Co., te *Cheribon* bij BLOK & Co. en A. A. RUZETTE; te *Tagal* bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Madioen* bij G. A. HOGENRAAD; te *Padang* bij H. R. VAN WIJK, Rzn.; te *Amboina* bij A. HARMSEN; te *Makassar* bij W. EEKHOUT & Co. en voor *Nederland* bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te Amsterdam.

Prijs per half jaar voor *Batavia*.................. *f* 12,50.
» » » » *Java*.................. » 15,—.
» » » » *Buitenbezittingen*.................. » 17,50.
» » » » *Nederland*.................. » 22,50.
De betaling geschiedt vooruit.—Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling 25 » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee BIJVOEGSELS.

Bij het ter perse leggen dezer Courant was de Java-Post nog niet aangekomen.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:

P. J. VAN MAANEN
en
C. F. TISSOT.

30 Januarij 1861. (423)

Bevallen van eene DOCHTER, *G. A. P. Meder*, *Kamphuis*.

MADJALENKA, 27 Januarij 1861. (413)

Bevallen van een' ZOON, *M. S. Margadant*, *van der Weijde*.

BATAVIA, 14 Februarij 1861. (452)

Bevallen van eene DOCHTER, *M. L. van Riet*, geb. *ter Gouw*.

BATAVIA, 13 Februarij 1861. (479)

Op den 17den Januarij overleed te Soerakarta in jeugdige ouderdom van 20 jaren, mijne geliefde echtgenoot J. J. A. NOLTEN.

C. M. L. SPELTIE,
(434) *Rid. M. W. 4e klasse.*

Op den 25sten Januarij 1861, overleed te Batavia, in den ouderdom van 27 jaren, onze innig geliefde broeder, *Johannes Jacobus Engelbertus Welker*, diep betreurd door zijne nagelaten betrekkingen.

M. L. W. WELKER.
R. J. KUHR.

Eenige kennisgave. (428)

Vendutie

Maandag 18 Februarij 1861,

voor het Commissiehuis van

VAN SLOOTEN, MORGAN & C°.,

VAN

LIJNWADEN,

Koper, Provisiën, Dranken, een Rontok Machine,

16 Timoresche Paarden,

pas aangebragt per Eng. Schip VICTORIA.

20 Preanger paarden.

(430)

VENDUTIE

Op Vrijdag 22 Februarij 1861,

voor het Commissiehuis van

GEBR. VEIT,

Passar Senen,

van Wagens, Bendies, Paarden, Tuigen, diverse Meubelen,

van vertrekkende personen,

TAFEL- EN SERVET-GOED,

Heeren Hemden, Wit Linnen

enz., enz. (486)

BELANGRIJKE VERKOOP VAN VASTIGHEDEN.

Op Woensdag, den 20sten Februarij zal

J. SPEET,

agerende voor de Testamentaire Executeuren in den Boedel van wijlen

POELOE ABDUL MOHIE,

in leven Commandant van het 2de District, voor zijn Commissiehuis publiek verkoopen, de ondervolgende

VASTIGHEDEN EN OPSTALLEN,

allen behoorende aan bovenvermelde BOEDEL; de Vendutie zal om *half tien ure* een aanvang nemen en dien dag geene andere goederen worden verkocht.

No. 1.

Een LEDIG ERF, gelegen in Blok M, Deel I, No. 68, La. C, Nummer der Verponding 3487, buurt of wijk Prinsenlaan (Manga Besar).

No. 2.

Een STUK GROND, bebouwd met Twee Steenen Huizen met pannen gedekt, Wagenhuis van Steen en Bamboe met pannen gedekt, staande en gelegen in de Prinsenlaan (Manga Bezaar), Blok M, 1ste Deel, No. 48b, Verpouding No. 5621.

No. 3.

Een STUK TUINLAND, gelegen in Blok M, 1ste Dl., No. 58, Verponding No. 1312, buurt Manga Besaar.

No. 4.

Een STUK TUINLAND, bebouwd met een Opstal aan den bewoner toebehoorende, Blok M, 1ste Deel, Verponding No. 267, buurt Manga Besaar.

No. 5.

Een LEDIG ERF, gelegen in Blok M, 1ste Deel, No. 65, La. A, Verponding No. 7836, buurt Manga Besaar.

No. 6.

Een STUK GROND, bebouwd met een Steenen Huis met pannen gedekt, gelegen in Blok M, 1ste Deel, No. 44, Verponding No. 7508, buurt Prinsenlaan (Manga Besaar).

No. 7.

Een STUK GROND, bebouwd met een Steenen Huis met pannen gedekt, staande en gelegen in de Prinsenlaan, in Blok M, 1ste Deel No. 47, het nummer der Verponding is 6209.

No. 8.

Een GROOT ERF, bebouwd met 4 Steenen Huizen met pannen gedekt, staande en gelegen in de Gang Djioe Tjia, Blok M, 4de Deel, Sectie 1, No. 86, verp. No. 5069.

No. 9.

E n ERF, bebouwd met een Steenen Huis met pannen gedekt staande en gelegen in Gang Djioe Tjia, Blok M, 4e Deel, Sectie I, No. 87; het nummer der Verponding is 5029.

No. 10.

Een LEDIG STUK GROND, gelegen in Blok M, het 1ste Deel, No. 64, La. F, Verponding No. 5582, buurt Manga Besaar of Prinsenlaan.

Alsmede:

No. 11.

Drie OPSTALLEN op Noordwijk, Gang Troentjie, zijnde gedeeltelijk van planken, met houten deuren en Vensters, staande gedeeltelijk op Gouvernements grond en op de grond van den Inlander *Arnan*, de achterstallige huur ten bedrage van *f* 90,— zilver komt ten voordeele van den kooper.

No. 12.

Een OPSTAL van bamboes met houten stijlen en met pannen gedekt, staande op Molenvliet bij Djambatan Boesoek, op de grond van den Inlander *Soehairan.*

No. 13.

Achttien BAMBOEZEN OPSTALLEN, staande op Klenteng, op de grond van den Inlander *Kiaij.*

Vier OPSTALLEN van Bamboes op de grond van *Moehamad Abdul Djalil.*

Een PETAK, staande op de grond van het Armhuis op Molenvliet, achterstallige huur *f* 80,—.

No. 14.

Drie HUIZEN in Kampong Klenteng van Bamboes met houten stijlen en houten deuren en vensters en keuken met pannen gedekt, staande op de grond van den Chinees *Ong Boenhian*, verhuurd voor *f* 8,— zilver 's maands; de kooper van deze OPSTALLEN behoort het regt op de achterstallige huur, groot *f* 128,— te ontvangen, zijnde de grondhuur *f* 9,50 koper per maand.

No. 15.

Een OPSTAL, van steen met pannen gedekt, staande op de grond van den Inlander *Abiet*, is verhuurd geweest voor *f* 15,— 's maands, Kampong Noordwijk, Gang Troentjie.

No. 16.

Een OPSTAL, zijnde een steenenhuis met pannen gedekt met bijgebouwen van Bamboes met atap gedekt, staande op Gouvernements grond in de Gang Troentjie (Kampong Noordwijk), verhuurd voor *f* 15,— zilver per maand tot den 1sten October 1864.

No. 17.

Een PLANKEN HUIS met pannen gedekt, staande op een stuk grond in Kampong Kebon Klappa, waarvan 2/5 Aandeel worden verkocht; het 3de Aandeel behoorende aan de minderjarige *Jamia.*

No. 18.

Een OPSTAL van steen met pannen gedekt, zijnde in tweeën verdeeld en verhuurd, te zamen voor *f* 25,— zilver per maand, staande op Tanahlapang Glodok, op Gouvernements grond.

No. 19.

Een OPSTAL van steen met pannen gedekt, staande op Djambatan Boesoek op de grond van den Inlander *Soehairan.* ([illegible])

HOUT-VENDUTIE

op Maandag, den 18den Februarij 1861,

op het Heemradenplein,

DOOR

JOHN PRYCE & C°.

(446)

OP DE TE HOUDEN VENDUTIE

op den 25ste dezer, voor het Commissiehuis van

VAN RIET & TER GOUW

zullen worden verkocht:

10 VATEN à 50 SUIKERBRODEN

wegende elk brood circa 10 Ned. pond. ([illegible])

VENDUTIE

op Woensdag den 20 Februarij 1861,
ten huize van wijlen den WEdG. Heer
Mr. L. J. J. VERENET,
op Kramat,
door
CASSALETTE & Co.,
van eenen fraaijen bijzonder goed onderhouden

INBOEDEL,

als:

Eene uitmuntende voor dit klimaat vervaardigde
PIANINO.
Een bijzonder goede Piano:
uit de fabriek van **JELMINI & DUBRAY** te *Parijs.*
Mahonij- en andere houten Meubels,
als:
Consoles, Knapen, Banken, Stoelen, Speeltafels, Kasten, Schutsels, Buffet, Ettafels, een Toilet, IJzeren Ledikanten, Kinder Ledikanten, Spiegels en Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Pendules, enz, enz.
Verder:
fraai Hollandsch Keukengereedschap, Martevanen, eene fraaije Collectie Bloemen in potten
en
en eene gemakkelijke en Soliede REISWAGEN, een PALANQUIN, een MYLORD en twee span goed gedresseerde WAGENPAARDEN, TUIGEN, etc, etc.
Daags te voren te bezigtigen. (447)

Woensdag-avond zullen

LANGE & CO.,
in de HARMONIE verkoopen,
eene verzameling

BOEKWERKEN,

Muziek, Instrumenten, Piano, enz.
CATALOGUS wordt rond gezonden. (473)

VENDUTIE

op Donderdag den 21 Februarij 1861.
voor een Woonhuis op het Molenvliet bij de
PRINSENLAAN,
door
VAN RIET & TER GOUW,
van een goed onderhouden

INBOEDEL,

bestaande uit:
Stoelen, Tafels, Kasten, Spiegels, Schilderijen, Canapés, Hang- en Tafellampen, Stolpen, Ledikanten, Glas- en Aardewerk.
WAGENS, BENDIES, 3 goedgedresseerde en hardloopende BENDIE PAARDEN.
alsmede:
Een overwalsch goed gedresseerd bruin BIJPAARD hoog 4 voet 2½ duim, met Zadel en Harnachement compleet,
bovendien:
Een prachtig, onlangs uit Parijs aangebragt
draai Orgel
met vier ROLLEN, spelende 3 quadrilles en 7 partitiën uit verschillende Opéra's
en eene fraaije en welluidende
PIANO,
uit de fabriek van SCHMITZ. (480)

VENDUTIE

Donderdag, 21 Februarij 1861,
à 4% Vendusalaris,
voor de **Toko** van den Heer **A. BEDIER,**
nabij het Stadhuis.
door
VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,
van een factuur fraaije

Spiegels- en schilderijen

van diverse dimensiën.
Wagen- en Bendie Lantaarens.
CRISTALWERKEN, HOLLANDSCHE- en FRANSCHE PROVISIEN in Blik, ST. EMILION en ST. JULIEN WIJN, in Kisten van 4 Dozijn, CHAMPAGNE WIJNEN van de gerenomeerde merken MOET en CHANDON, VEUVE CLIEQUOT, DU PRIEURÉ et ST. PIERRE Eilse PORTWIJN in kisten van 24 halve fleschen, VIEUX COGNAC van Baour & Co. RHIJNWIJNEN van diverse merken, OLIJVEN in kistjes, CAPERS in kistjes, MANDARIJN GEMBER, ENGELSCHE en FRANSCHE GELEIJEN, VRUGTEN op water van TAUSSON-NEAU, ENGELSCHE KROONLAMPEN, ENGELSCHE ZADELS met toebehooren. (483)

VENDUTIE

op Vrijdag den 22 Februarij 1861,
voor de pakhuizen van de Heeren
PANDEL & STIEHAUS,
aan de groote rivier,
door
CASSALETTE & Co.,
van eene lading
JAPANSCHE- EN CHINESCHE GOEDEREN,
als:
Martevanen, Bezems, Vloermatten, Agar-agar, Porseleinen Waschstellen en Serviezen, Verlaktwerk, Homberdoozen, Theebladen, Naaidoozen, Lepeldoozen, Knapen, Etensdragers (*Soesoens*), Sambalbakken, groote bronzen Vazen, Kamferhouten Koffers, Zijde- en Crepé voor Japonnen en eene menigte goederen te breedvoerig om te beschrijven. (492)

Executoriale Verkoop.

In den loop der volgende week, plaats en datum nader te annonceren:

1o. ten behoeve van den houder der ***Eerste Hypotheek,*** van een **HUIS** en **ERF** op ***Kramat,*** verponding No. 7585.
2o. ten behoeve van den houder der ***Tweede Hypotheek,*** van een **HUIS** en **ERF** op het ***Koningsplein,*** verponding No. 8524.
Een en ander toebehoorende aan den Heer **G. H. B. L. RUDOLPH.**
Batavia, den 16den Februarij 1861. (483)

PUBLIEKE VERHUUR.

Donderdag, den 28sten Maart e. k.,
des ochtends ten 11 ure,
zullen ten kantore van den Ondergeteekende,
voor den tijd van ZES jaren,
Eenen aanvang zullende nemen met primo Januarij 1862, in het openbaar worden verhuurd:
de landen

Djengot Passilian, Tjakong en Ngengatti,
gelegen in het Westerkwartier der Ommelanden van Batavia.
De voorwaarden van verhuur, liggen ter inzage ten kantore van den ondergeteekende, bij wien tevens informatiën betreffende de te verhuren landen te bekomen zijn.
De tijd. Waarn. Notaris,
(477) HEIJLIGER.
Batavia, 16 Februarij 1861.

Op een' nader te bepalen dag,
zal door tusschenkomst van het Vendu-kantoor te
SAMARANG,
aldaar worden verkocht:
HET

LOGEMENT
en de daaraan verbondene *Wagen-Verhuurderij,* bekend onder den naam van het

JAVA-HOTEL,

met de daarbij behoorende Gebouwen en compleete Inventaris; zijnde inmiddels uit de hand te koop.
Informatiën te bekomen bij
Wed. M. CARAPIET.
Samarang, 5 Februarij 1861. (422)

Op nieuw ontvangen:

VELOURS D' UTRECHT,

zoo effen als gebloemd,
FRANJE EN PASSEMENT,
ter bekleeding van **Meubelen.**
(425) GEBRS. ROSDEJE & Co.

Rhinoceros Hoornen.

(419) ABEELEN, DENNISON & Co.

MANILLA CIGAREN,

(alle bekende soorten)
ex de „*Isabella.*" de „*Christiaan*" en de „*Honingbij.*"
Bij
(420) ABEELEN, DENNISON & Co.

Per HENRIETTE MARIA,
op nieuw Ontvangen:
ECHT DUBBEL PRINCESSEN VALKBIER
in 1/1 *en* 1/2 *kruiken,*
bij
(435) WINSSER, DE LANGE & Co.

Per *Doggersbank*, kapt. T. Mammes, ontvingen de ondergeteekenden:
Eenen ruimen en éleganten

VIS à VIS,

Eenen MIJLORD, (*Prins Albert.*)
Eenen HANDWAGEN,
Twaalf zeer fraai bewerkte
WAGENTUIGEN, kompleet.
(441) CASSALETTE & Co.

Versche

SAMARANGSCHE BESCHUIT

in 1/1 en 1/2 trommels
Heden aangebragt, bij
(436) WINSSER, DE LANGE & Co.

ASPHALT VILT

en
ZINK SPIJKERS,
(416) bij ABEELEN, DENNISON & Co.

Op nieuw ontvangen:
Een Factuur Keurig en net bewerkt

Hollandsch Zilverwerk,

als:
PRESENTEER TROMMELLJES met Bladje, KRISTALLEN SUIKERPOTTEN met Lepeltjes, BROODMAND, THEE-GARNITUREN in Doosjes, SIGAREN-STEL, KINDER-LEPELS en VORKEN, ZAKFLACONS met gouden Stoppen, KORALEN VESTEN- en Dames KNOOPJES, COLLIERS en OORKNOPPEN, alsmede Prachtige WAAIJERS.
Bij
OLISLAGER,
(478) ***Juwelier. — Rijswijk.***

Heden Ontvangen:
ECHT
Valkenbier op fleschen
van
VAN VOLLENHOVEN & Co.
te Amsterdam,
bij
(484) WINSSER, DE LANGE & Co.

HOLLANDSCH ZOUTVLEESCH

in kleine vaatjes.
GEROOKTE HOLLANDSCHE OSSENTONGEN
in reusel,
bij
(437) WINSSER, DE LANGE & Co.

EAU DE COLOGNE

de F. Maria Farina, No. 4711,
à Cologne.

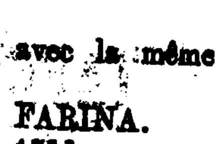

Les contrefaçons de mon EAU DE COLOGNE, m'engagent à prévenir le public, que le seul et unique dépôt de mon Fabricat, se trouve pour le **Java,** chez Messieurs
HAAGER & SCHUURMAN,
à Batavia,
à la quelle maison on peut s'adresser avec la même confiance qu'à moi-même.
F. MARIA FARINA.
No. 4711.
Cologne, le 20 Août 1860. (465)

Théâtre de Batavia.

Avec la permission de Mr. le Résident.

LUNDI, 18 Fevrier 1861.

UNE REPRÉSENTATION

Aux bénéfices des Pauvres.

De

1°. LA SOEUR DE JOCRISSE,

Vaudeville en un acte.

2°. CROQUE-POULE,

Vaud. en un acte.

SUIVI,

d'une CHANSONNETTE comique et une ROMANCE.

1°. JEROME L'INVALIDE.

2°. JEAN BONHOMME AUX AFFAIRES D'ITALIE.

La Société des Acteurs a l'honneur de prévenir que la représentation, qui devait avoir lieu le Vendredi 15 Février, a été remise au Lundi 18 Ct. pour un cas imprévu.

Le Bureau sera ouvert depuis 8 heures du matin.

Le Directeur,

(408) L. DUCHATEL.

KONINGS-VERJAARDAG.

Aan het publiek van **Batavia** wordt bekend gemaakt, dat 's avonds op het ***Waterloo-plein***, de gelegenheid zal bestaan zich

VERVERSCHINGEN

te verschaffen.

Ten einde zulks ordelijk en spoedig kunne geschiede, zijn de volgende bepalingen gemaakt.

1e. De **Entré**, in de afgeslotene ruimte is ***f* 1,—.** die in vertering word terugbetaald.

2e. Voor ieder ledig glas word ***f* 0.50** gedeponeerd en terugbetaald bij restitutie van hetzelve.

3e. De **dranken** kunnen op geene andere wijze ontvangen worden, dan door den persoon-zelve of zijnen bediende en tegen ***comptante betaling.***

4e. De prijs is volgens het tarief in de Mil. Societeit **Concordia.** (487)

MAATSCHAPPIJ VAN TOONKUNST.

Repetitie

van

MENDELSOHN'S LOBGESANG,

op Woensdag den 20 Februarij 1861,

des avonds ten 8 ure, in het

Lokaal van den Schouwburg.

Namens de Directie:

(489) C. VRIESENDORP,

Secretaris.

LOGE DE STER IN HET OOSTEN.

RECEPTIE

in den Derden Graad

op Donderdag den 22 Februarij 1861,

des avonds ten 8 ure.

De 1ste Secretaris der Loge,

(467) J. P. LOURAN.

DE KOFFIJKAMER

naast den ***Schouwburg,***

zal van af **Dingsdag aanstaande.** steeds geopend en ingerigt zijn tot een

KOFFIJHUIS,

en is voorzien van een **goed loopend BILLARD.** (472)

Wederom Ontvangen

een partijtje eenvoudige, nette

Fantasie Sabels.

L. KUIJK,

(476) ***Passementwerker. — Batavia.***

Op nieuw ontvangen:

Steinberger Cabinet die Braut.

HOCHHEIMER DOMDECHANEY.

Giesenheimer Auslese.

van het beroemde merk **Matjer & Nanen** te *Mannheim*.

Steeds voorhanden verschillende andere merken

Rijnwijnen.

(443) VAN WALCHREN & VAN DORP.

ENGELSCHE REISWAGENS,

(in soorten).

(415) ABEELEN, DENNISON & Co.

Op nieuw ontvangen:

AALBESSEN-GENEVER

van H. D. SPIJKER, KOLFF & Co.

AALBESSENSAP.

STALKETTINGEN.

(485) VAN WALCHREN & VAN DORP.

Per de **LOUIS CEZARD** ontvangen, ontpakt en tegen verminderde prijzen, in het groot en détail verkrijgbaar bij de ondergeteekenden:

Een assortiment

Mahonijhouten Meubels,

alle naar den laatsten smaak te **Parijs** *vervaardigd, als:*

AMEUBLEMENTEN,

bekleed met leder, effen en gestreept Velours d'Utrecht, gesculpteerde stijl, Louis XV met Voltaires et Fauteuils Crinoline, discrète et indiscrète.

Cléopatras met Fauteuils voor Slaapvertrekken,

KANTOOR- en PIANOSTOELEN, HANG- en LINNENKASTEN, effen en gesculpteerd, SPIEGEL-, ETAGÈRE- en BOEKENKASTEN, SECRÉTAIRES, DAMES-BUREAUTJES, LESSENAARS, CHIFFONNIERES, BUFFETTEN met witte marmeren bladen, WASCHTAFELS, TOILETTEN, BIDETS, WERKTAFELTJES, SPEELTAFELS op een en vier pooten, CONSOLES, ronde en ovale TAFELS, KNAPEN, enz., alles met witte marmeren bladen.

ETENSTAFELS,

met 6, 8 en 10 Verlengstukken.

Alsmede:

3 BILLARDTAFELS,

waarvan twee met Leijenbladen en een met houten blad, geheel compleet, met keurige Lampen.

Verder:

GROOTE SPIEGELS EN SCHILDERIJEN,

waaronder zeer rijke Médaillons,

PORSELEINEN SERVIEZEN,

effen witte, wit met goud, goud met groen of blaauwe streepen, voor 18—56 personen.

Thee- en Koffij-Serviezen, Kopjes en Schoteltjes, Bloempotten, Waschstellen.

Twee kisten zwarte Heerenhoeden,

2 kisten MODE-ARTIKELEN, eene kist fijn SPEELGOED, 1 kist KRISTALWERK, 1 kist GALANTERIEN.

(438) CASSALETTE & Co.

Per de laatste direkt van Holland aangekomen schepen,

ontvingen de ondergeteekenden:

250 Vaatjes puike BOTER,
36 kisten geassorteerde gedroogde VRUCHTEN,
175 vaten HAANTJES-BIER (*Rendorfr.*),
13 kisten geassorteerde blikken VLEESCHEN (en GROENTEN,
50 kistjes geassorteerde LIKEUREN,
25 „ echte Boonekamp-BITTER,
48 „ à 100 fl. Pomeranzen-BITTER,
12 „ à 24/2 fl. Sirop de LIMONADE,
15 kisten roode BESSENGEVEVER,
25 „ diverse VRUCHTENSAP,
1000 kelders GENEVER van het merk LVL,
24 Ankers AZIJN.

(427) CASSALETTE EN Co.

IJZEREN LEDIKANTEN,

zeer groot en klein formaat.

(418) ABEELEN, DENNISON & Co.

Per Albrecht Beiling!

100 *manden*

VERSCH SELTERSWATER,

in halve Kruiken.

(442) VAN WALCHREN & VAN DORP.

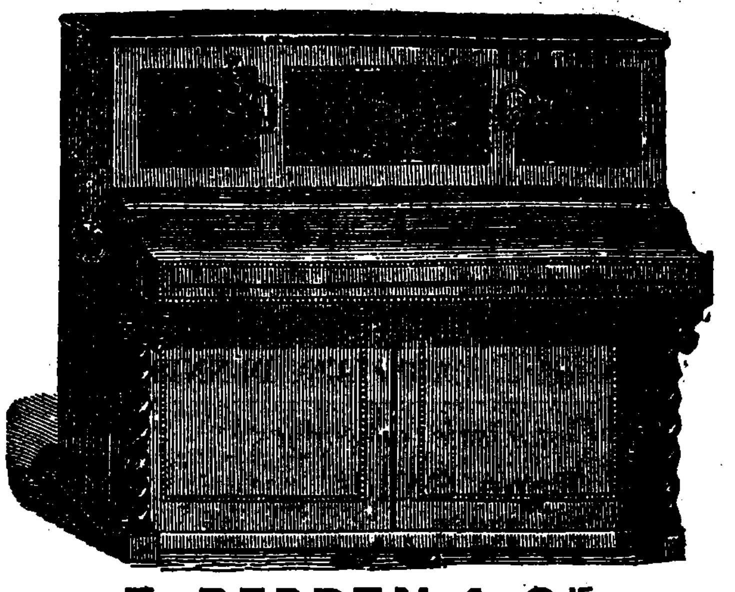

F. BERDEN & CIE

FAB.T DE PIANOS

A BRUXELLES

Per *Jannetje*, kapt. Lupcke,

op nieuw ontvangen:

4 PRACHTIGE PIANINOS,

uit bovengenoemde Fabriek.

(440) CASSALETTE & Co.

Ontvangen

bij de Ondergeteekenden

per **ELECTRA,**

VIER KEURIG NET BEWERKTE

PIANINO'S,

uit de gunstig bekende fabriek van de Heeren

J. A. Kupers & zoon te *Amsterdam.*

Overtuigd dat deze Pianino's zoowel in Soliditeit, helderheid van toon, als sierlijkheid, met de beste buitenlandsche fabriekaten kunnen wedijveren, terwijl zij door mindere kostbaarheid boven deze te prefareeren zijn, bevelen wij dezelve speciaal ter bezigtiging voor kunstkenners en liefhebbers van Muziek aan

(466) HAAGER & SCHUURMAN.

En vente chez les Soussignés:

BRIDES tressées soie végétable,
Id. rondes,
Id. plates en soie couleurs assorties,
Id. soie à crochet,
Id. fines piquées en maroquin.

Guides de Cabriolet,

de Carosse et pour 4 Chevaux en soie végétable, en soie couleurs assorties, en fil blanc, plates et rondes.

(432) GEBRS. VEIT.

Per de *LOUIS CEZARD* ontvingen de Ondergeteekenden:

eene kleine partij exquise

VATWIJN,

TAFELWIJN van 4 dozijn, fijne Wijnen in soorten, witte Wijnen Haut Sauternes, Barsac, Bourgogne & Hermitage,

100 dozijn Cognac op halve fl.,

van het wereld bekende merk ***Ottard Dupuy*** ***Cognac***, aan liefhebbers van een goed en zuiver glas Cognac zeer aan te bevelen.

70 kisten Conserves alimentaires,

als:

12 kn. Patés Truffés.
4 „ Champignons.
4 „ Celeri au jus.
20 „ goed geassorteerde Provisien.
15 „ Petits Pois.
15 „ Sardines.

Verder:

SAUCISSONS DE LYON, VRUCHTEN op water & brandewijn, GELIJEN en MARMELADES in halve halve flacons van *Teyssonneau*, geassorteerde SIROPEN, 48 kisten ECHTE VEUVE CLICQUOT, ABSINTH, KIRSCHWASSER, enz., enz.

(439) CASSALETTE & Co.

Een klein partijtje

WITTE PORTWIJN,

van uitmuntende Kwaliteit,

bij

(445) VAN WALCHREN & VAN DORP.

Ontvangen:

Japansche Schutsels

van 6 en 8 bladen,

bij

(431) WINSSER, DE LANGE & Co.

Mail Koffers,

bij

(417) ABEELEN, DENNISON & Co.

In Commissie ontvangen:

Eene Solide gewerkte

D FLUIT met H Voet,

met echt Zilveren Kleppen en Montour,
verkrijgbaar voor ƒ **100.**

Bij

(475) L. KUIJK, Batavia.

H. VAN RIET EN CO.

op Noordwijk,

hebben met de laatstgekomene schepen

JOHANNES LODEWIJK en TRITON,

ontvangen:

EXTRA fijne Blaauwe, Zwarte, Donker bruine en Groene-**Lakens.**
Zwart en Blaauw **Satin de Laine** en **Tricots,** voor Pantalons.
Zwart **Zijde** en Gekleurde **Vestenstof.**
Gekleurde **Cachimire** en **Piqués,** voor Vesten.
Zwaar Russisch **Linnen,** Engelsch **Leder** en fijn Indisch **Keper.**
Leijdsch Polimiet **Grein,** voor Mantels.
Fijne Fransche en Engelsche **Hemden.**
Boordjes, zwarte en gekleurde **Dassen.**
Zwarte **Zijde** en Gibus-**Hoeden.**
Elegante-**Castore** en Strooije-**Hoeden.**
Zijde- en fijne Fil d'ecosse **Handschoenen, Zakdoeken** en **Sokken.**
Verder een Prachtig Factuur GOUDWERKEN, als:
Fantaizie- en **Model-Fouragères** voor Majoors Kapiteins en Luitenants.
Koppel garnituren verguld en verzilverd.
Afschroef-sporen verguld en Berlin-zilver.
Goud en Zilver **Effen-Galon** in diverse breedtens.
Groot- en Klein-**Tenue dragons** voor Kapiteins en Luitenants.
Fijn vergulde en verzilverde **Uniform** en **Roksknoopen** en een prachtig partijtje

TURKSCHE SABELS,

met echt zilver gevest en ketting. (482)

Verkrijgbaar bij Gebrs. VEIT.

Fijne Fransche ZADELS compleet.
do. do. BENDIE en WAGENTUIGEN met pleet gemonteerd.

HAANTJES, BEIJERSCH KITZINGER
EN

ENG. BIER,

PUIKE VAT

Madeira- en Portwijn,

Diverse Provisien in blik, gedroogde Vruchten.

TAFEL ROZIJNEN EN AMANDELEN.

CABARETS van fijn Fransch Porcelein.

(433)

WAGENVERHUURDERIJ

op Bazaar Baroe,

van **HEINEMANN.**

Bij voortduring buitengewone **MOOIJE TOERWAGENS** te huur à ƒ 5,—.

Wagens en **Paarden** voor plaatsen in de Ommelanden.

Tevens ABONNEMENTEN à ƒ **90,**— per maand voor de stad, wordende alsdan een Wagen verstrekt voor 4 personen. (451)

E. HUBERT,

a l'honneur d'informer le publique qu'il vient de recevoir une FACTURE dans laquel il se trouve une partie de **belles cordes** à **violon**, **venant de la meilleure** Maison de Paris, et tout ce qui faut pour réparer les PIANOS que le sus vendra au détail à cause de son départ.

(424) SAWA BEZAAR.

Op eene kostschool voor meisjes uit den beschaafden stand, wordt gevraagd **eene ASSISTENTE**, *liefst* Fransche of Zwitsersche.

Voorwaarden zeer aannemelijk.

Adres: brieven franco, bureau van den Java-Bode. Letter **A.** (470)

Bij eene familie in de binnenlanden van Java wordt gevraagd

EEN GOUVERNEUR,

voor de opleiding van een paar kinderen,

Hierop reflecterenden gelieve men zich met franco brieven onder Lt. V. D. te wenden aan Uitgever dezer, met opgaaf der vakken waarin onderwijs kan worden gegeven en van het verlangde Salaris. (435)

De Heer

W. K. A. O. SUTHERLAND,

heeft van af heden mijne

GENERALE PROCURATIE.

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 14 Februarij 1861. (454)

ƒ 40,000,—

aangeboden onder verband van **Vastigheden.**

Schriftelijk te bevragen bij

(494) G. KOLFF & Co.

Voor eene reis naar Europa benoodigd eenen

EERSTEN STUURMAN.

(412) J. CEZARD & Co.

Te koop:

Wegens vertrek:

Op voordeelige voorwaarden het aangenaam gelegen **Huis** op **Molenvliet,** bewoond door den Heer **L. Bras.**

Informatiën bij

(409) CASSALETTE & Co.

Te Huur:

Twee ledige Erven,

op het land MENTING,

zeer geschikt voor een STEEN- en PANNEN-BAKKERIJ.

Adres

den Eigenaar op het land Menting.

(488)

Heeren

SUIKERFABRIKANTEN

worden indachtig gemaakt op de

Pedattie Assen met Bussen,

door de Ondergeteekenden geïmporteerd wordende, uitmuntende door doelmatigheid, zuivere afwerking en billijken prijs. Dezelve zijn verkrijgbaar:

te ***Samarang*** bij de Heeren DORREPAAL & Co.,
te ***Soerabaija*** en ***Passaroeang***
bij de Heeren SCHIMMELPENNINCK & Co.,
te ***Cheribon*** { bij de Heeren ARNOLD BIK & Co. en den Heer A. A. RUZETTE en
te ***Batavia*** bij

(464) HAAGER & SCHUURMAN.

De ondergeteekenden maken bekend dat zij voor de Heeren

PAUL VAN VLISSINGEN en DUDOK VAN HEEL

en

VAN VLISSINGEN VAN HEEL en DEROSNE CAIL & Co.

te AMSTERDAM,

als reizend Ingenieur in Nederl. Indie hebben aangesteld, de Heer E. J. EVERTS, adres de Heeren VAN DEN BROEK en VEECKENS te Samarang.

DÜMMLER & Co.

Batavia, 22 November 1860. (463)

NEDERLANDSCHE LLOYD.

Met referte aan de advertentie voorkomende in den **Java-Bode** van den 19 Januarij jl., hebben de ondergeteekenden, de eer te berigten, dat ten hunnen kantore steeds gelegenheid bestaat deeltenemen in de vergrooting van het Maatschappelijk kapitaal der ***Nederlandsche Lloyd.***

Dat de eerste storting van 10 pCt. of ƒ **500.**— op elk nieuw aandeel, hetwelk in Indie is of zal worden genomen, ten kantore van het bestuur alhier, zal moeten plaats hebben, voor of op 15 Julij 1861.

De Agenten der Nederlandsche Lloyd,

PAINE, STRICKER & Co.

BATAVIA, 16 *Februarij* 1861. (474)

NOTHERN ASSURANCE COMPANY.

Opgerigt in 1836.

VOOR

Brand- en Levensverzekeringen.

Kapitaal 1,295,760 Pd. St.

De ondergeteekenden, Agenten van voornoemde maatschappij voor **Java** en de omliggende **Nederlandsche Bezittingen,** zijn thans bereid om aan verzoeken ter verzekering gevolg te geven.

(460) MORGAN, MELBOURN en Co., *Batavia.*

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te LONDON sedert 1782.

ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz.,** zoomede op **Suiker-, Koffij- en Thée-Etablissementen,** tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve . . . . .1°/₀ 'sjaars

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig. . ¾°/₀ »

Suiker- en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig. ¾°/₀ »

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . .1°/₀ »

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt zoomede op Goederen, enz. daarin aanwezig . . . . 1¼°/₀ »

Op Schepen, liggende op Reeden. . . .1°/₀ »

E. MOORMANN & Co., te *Batavia.*
C. DAMNITZ & Co., te *Samarang.*
(458) P. KERVEL & Co., te *Soerabaija.*

OOST-INDISCHE ZEE- & BRAND-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ.

Algemeene Vergadering van Deelhebbers, ten kantore der Maatschappij op Maandag den 28 Februarij e. k., des middags ten 12 ure, ter Verificatie der Boeken en Balans, afgesloten onder ultimo December 1860.

De Directeuren,
G. SUERMONDT,
(490) A. R. J. CRAMERUS.

En Souscription chez

H. M. VAN DORP, á *Batavia.*

PARIS NOUVEAU ILLUSTRÉ

format de l'ILLUSTRATION.

Le 1°. numoro a paru.

(469)

DE ZALF VAN HOLLOWAY.

Zeere-hoofden, dauw-worm, zinkings en aanhoudende ongesteldheden voornamelijk bij kindren worden onfeilbaar genezen, door het gebruik van dit heelend middel.

De moeders der huisgezinnen moeten voortdurend van deze zalf voorzien zijn, om er in geval van nood gebruik van te maken.

Doosjes Pillen à ƒ 1. — ƒ 3. — ƒ 5.—
Potjes zalf à ƒ 1.— ƒ 3.— ƒ 5.—

te Batavia bij S. B. van Kleef & Co.
» Banjoemaas » M. S. Cheriman.
» Soeracarta » W. Veldman.
» Djocjocarta » Buijn & Co.
» Salatiga » F. Kruthoffer.
» Tagal » Wed. Dort.
» Cheribon » W. Galistan.
» Cheribon » M. Blok en Co.
» Samarang » H. L. Lijon en Co. (456)

de Groot, Kolff & Co. en de hoofd agenten Soesman en Co.

Ieder, die wat te vorderen heeft van of verschuldigd mogt zijn aan nu wijlen Mr. L. J. J. VERENET, in leven Ontvanger Regter in de 1ste Afdeeling, gelieve hiervan uiterlijk binnen ééne maand opgave te doen aan

Mr. TH. SCHUURMAN, Johzn.,
naast het sterfhuis op Kramat.

Batavia, 15 Februarij 1861. (46

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 16 Februarij 1861, N°. 14.

Nederlandsch-Indische
ZEE- EN BRAND-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ.

Genoemde MAATSCHAPPIJ is voortdurend bereid tot het sluiten van verzekering tegen schade door

BRAND

te veroorzaken, hetzij op **Suiker-**, **Koffij-**, **Thee-** of andere **Etablissementen** en **Inventaris**, als op **Woonhuizen**, alsmede **Inboedel** en **Meubilair**, waarvan de premie bedraagt tusschen 25 en 75 cents 's jaars voor iedere verzekerde *f* 100,—, afhankelijk van den stand van het perceel en zijne belendingen.

Namens het Bestuur:
C. F. W. WIGGERS VAN KERCHEM, *Direkteur.*
F. H. TIEDEMAN, *waarnemend* "

Agenten op Java:
FRASER, EATON & Co., te *Soerabaija.*
B. KOPERSMIT & Co., te *Samarang,*
SAPORTAS & Co., *Cheribon.* (462)

Bij den ondergeteekende komt heden van de pers de

NEDERLANDSCH-INDISCHE
VOLKS-ALMANAK
VOOR
1 8 6 1.

*Prijs *f* **2**,—. — Buiten *Batavia* tegen Franco aanvrage met bijvoeging der gelden, *f* **2,50.**
Mede verkrijgbaar bij alle Boekhandelaren op *Java.*
(410) H. M. VAN DORP.

Magazijn
van
Papier- en Schrijfbehoeften
van
H. M. VAN DORP, te Batavia.

GEELE AMERIKAANSCHE ENVELOPPES,
à *f* 2,— p. 100.
Damascus Correspondence Pen.
Perry, Gillots, Mitchels Penn's.
Propatria tegen zeer billijke prijzen.
Velijn-, Schrijf- en Drukmediaan, gelinieerd Papier in diverse formaten. Papier de luxe met Enveloppes.
Vloei-, Pak- en Cardoes Papier.
Superieure roode. zwarte en violet INKT- en COPIEER-INKT.
FIJNE ENGELSCHE ZAK- EN PENNEMESSEN.
Groote en Kleine Schrijfboeken.
Wit, Rood, Zwart en Bruin Teekenkrijt, merk Conté en Lemoine.
Fabers Teekenpotlooden en gekleurde potlooden in 12 kleuren.
LEIJEN en GRIFFELS, SCHOOLSCHRIFTEN,
Lijsten en Passe-partouts voor Photographien.
Naturelpapier, Papier Sans fin en Teekenpapier.
Teeken Voorbeelden. Alles in het groot en en détail tegen uiterst billijke prijzen. (383)

Boekhandel van
H. M. VAN DORP,
te Batavia.

Eene groote Collectie ***Engelsche Romans***, ***Tauchnitz Edition***, gebonden. waaronder ***Dickens***, ***Bulwer***, ***Thackeray***, ***Lever*** en andere bekende schrijvers.

Fraaije Fransche geillustreerde Werken, als: ***Raci e*** en ***Molière***, ***Corneille***, ***Chateaubriand***, ***Gavarni***, ***es femmes Celèbres***, Un hiver en ***Egypte***, ***Marmier***, ***l'Allemagne***, ***Gervais***, ***le règne Animal*** 2 vol. Maurice Sand, Masques et Bouffons, Comédie Italiennes, Texte et Dessins.

Livres pour la Jeunesse, Abécédaires. etc., etc.
Alle tegen zeer billijke Prijzen te bekomen. (382)

De ondergeteekenden, **Passagiers** van de IDA ELISABETH. kapt. ***W. Dooren***, van de Reederij **W. RUIJS. Jdzn.**, bedanken den kapitein ***W. Dooren*** voor de goede behandeling. gedurende hun geheele reis ondervonden en nemen deze gelegenheid waar, om zoowel den kapitein als de reederij bijzonder aan te bevelen.

F. L. WATTENDORFF.
A. J. SPAAN en Echtgenoot.
Mr. H. A. de GROOT.
P. J. A. SPAAN.
J. H. L. d'AULNIS de BOUROUILL.
J. W. G. HARLOFF.

BATAVIA, den 12 Februarij 1861. (421)

De ondergeteekenden hebben tot hunnen pligt gerekend, den gezagvoerder van de bark **SKANDERIA**, den Heer ***D. F. Varkevisser***, openlijk hunnen warmen dank te betuigen voor de edele en menschlievende hulp, die hij hen zoo welwillend heeft aangeboden.

Zij kunnen gerustelijk de bark **SKANDERIA**, en inzonderheid derzelver waardigen gezagvoerder, in de gunst van het publiek bijzonder aanbevelen.

J. KIEFFER
H. C. KIEFFER
(471) geb. *Poth.*

STOOMBOOT „OENARANG"

Het vertrek dezer boot van hier
via Samarang naar Soerabaija,
is bepaald op Woensdag den 20 dezer.

Nadere Informatiën bij
de Agenten,
(457) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Stoomvaart in den Indischen Archipel.

Het vertrek der Stoomschepen in iedere maand gedurende het jaar 1861, is geregeld als volgt:

VAN BATAVIA.

naar MUNTOK, RIOUW en SINGAPORE, den 3den en 17den.
naar SAMARANG en SOERABAIJA, den 7den en 22sten.
naar BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG, den 8sten.
naar BENKOELEN en PADANG, den 23sten.

VAN SOERABAIJA.

naar MAKASSAR, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOLUKKEN, den 13den.
naar BAWEAN en BANJERMASING, den 27sten.

Nadere inlichtingen te bekomen bij
W. CORES DE VRIES, te *Batavia* en te *Soerabaija.*
B. KOPERSMIT & Co., te *Samarang.*
(491)

Naar Singapore.

Het Stoomschip
KONINGIN DER NEDERLANDEN
vertrekt op den 17den dezer.

Voor VRACHT en PASSAGE vervoege men zich ten kantore van
MACLAINE, WATSON & Co.,
Directeuren der N. I. St. Maats.
BATAVIA, 5 Februarij 1861. (411)

In de eerste helft van de maand April zal het Ned. Schip

NIEUW HOLLAND,

kapitein **L. TUK.**
de reis direct van hier naar Nederland aanvaarden.

Deze bodem voor den overvoer van **Passagiers** zoo gunstig bekend voert een geëxamineerden Scheepsdoctor en eene melkgevende koe.

Nadere informatiën zijn te bekomen te **Soerabaija, Samarang en hier** bij
de Agenten
B. KOPERSMIT & Co.
BATAVIA, 13 Februarij 1861. (426)

BEKENDMAKING.

Namens den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie op Dingsdag den 19den Februarij 1861, des voormiddags te 10 uren, op het gouvernements-huis te Weltevreden, algemeene audientie zal verleenen aan alle departementen en kollegien van algemeen bestuur, autoriteiten en ingezetenen, ter gelegenheid van de verjaring van 's Konings geboortedag.

De Algemeene Sekretaris,
A. LOUDON.

Ingevolge bekomen last wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audientie zal verleenen op Donderdag den 21sten Februarij 1861, des morgens te negen uren, aan het gouvernements hotel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, onder duidelijke bekendstelling van namen en titels, te rigten aan den ADJUDANT VAN DIENST.

BUITENZORG. *De Majoor-Adjudant,*
den 8sten Februarij 1861. R. F. DE SEIJFF.

Bij missive van Zijne Excellentie den Minister van Staat, Minister van Kolonien, van den 20sten November 1860 la. H, no. 17/1379, is van het Indisch bestuur medegedeeld, dat door den Nederlandschen konsul te Sydney tot zijn vice-konsul te New-Castle, Nieuw Zuid-Wales, is benoemd de heer John Rayden Bingle.

(Ten gevolge eener misstelling in de vorige mededeeling wordt dit berigt herplaatst).

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Staat, Minister van Kolonien, van den 29sten November 1860, Litt. A, no. 4, is aan den heer H. H. Schiff, laatstelijk predikant bij de protestantsche gemeente te Soerabaija, thans met verlof in Nederland, verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van zes maanden.

Civiel Departement.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den sekretaris der residentie Tappanoeli (Sumatra's Westkust) A. J. C. Coets van Baggen.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kontroleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en kultures A. L. P. de Serière.

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den opzigter der eerste klasse bij de burgerlijke openbare werken te Batavia J. C. Staal.

Gesteld:

Wegens ziekte, in het genot van wachtgeld, D. O. Schwaneke, beheerder van den tijdbal en den telegraaf bij het havendepartement te Batavia.

Ontslagen:

Eervol, uit 's lands dienst, met behoud van aanspraak op pensioen, de kommies op het bureau van den adsistent-resident van Madura J. Nettekoven.

Uit zijne betrekking, de eerste kommies op het residentie-kantoor te Muntok (residentie Banka) W. van der Ven.

Benoemd:

Tot resident der Lampongsche distrikten, de adsistent-resident van Benkoelen, J. A. W. van Ophuijsen.

Tot eersten kommies op het residentie kantoor te Soerabaija, de tweede kommies bij de direktie van financien H. W. van Steenbergen.

Tot eersten kommies op het residentie-kantoor te Muntok (residentie Banka), de kommies op het residentie-kantoor te Serang (Bantam) F. C. A. Hagenaar.

Tot pakhuismeester te Tjikao, residentie Preanger regentschappen, de ambtenaar op wachtgeld F. F. J. van Hengst, laatstelijk administrateur der tinmijnen in het distrikt Blinjoe (Banka).

Tot kontroleurs der derde klasse bij de landelijke inkomsten en kultures, de ambtenaren ter beschikking van den direkteur der kultures, mr. Ph. C. E. Specht Grijp en M. A. A. Ruitenbach.

Tot tijdelijk vervanger van den notaris D. Basken Huet te Soerabaija, gedurende de afwezigheid van dezen met verlof naar Nederland, de kandidaat notaris aldaar H. J. Hartevelt.

BIJ HET BESTUUR OVER HET WEDUWEN- EN WEEZEN FONDS VAN BURGERLIJKE AMBTENAREN IN NEDERLANDSCH-INDIE.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, het lid G. H. Uhlenbeck, direkteur der burgerlijke openbare werken, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

Benoemd:

Tot lid, J. W. C. Diepenheim, direkteur van financiën.

ADVERTENTIEN.

POSTKANTOOR.

Op Donderdag den 21sten dezer zullen postpakketten worden gesloten voor

Bandjermasing,

te verzenden met een der stoomschepen van *W. Cores de Vries.*

De daarvoor bestemde brieven kunnen dien dag worden bezorgd te Weltevreden tot 's middags 5 uren, in de stad tot 4 uren.

Op Vrijdag den 22sten dezer zullen postpakketten worden gesloten voor

Padang en Benkoelen,

te verzenden met een der stoomschepen van *W. Cores de Vries.*

De daarvoor bestemde brieven kunnen dien dag worden bezorgd te Weltevreden tot 's middags 5 uren, in de stad tot 4 uren.

Koffijveiling te Padang.

De direkteur der produkten en civiele magazijnen brengt ter kennisse van belanghebbenden, dat in den loop van dit jaar de koffij-veilingen te Padang zullen worden gehouden den eersten of tweeden dag na aankomst aldaar van de stoompakketboot van Batavia.

De eerste in de maand Maart.
» tweede » » » Junij.
» derde » » » September.
» vierde » » » December.

De voorwaarden voor de eerst te houden veiling liggen voor gegadigden ter inzage op het bureau van den gouverneur van Sumatra's Westkust en op de residentie-bureaux te Batavia, Samarang en Soerabaija.

De resident van Batavia maakt mits deze bekend, dat op Woensdag den 27sten Feb. aanstaande des morgens te 10 uren, ten zijnen bureele publiek zal worden uitbesteed de levering van 1,000 SCHOPPEN, volgens de modellen welke daarvan ten residentie-kantore ter bezigtiging liggen, en zulks op de voorwaarden waarvan gegadigden op dat bureau inzage kunnen erlangen.

De Asistent-resident voor de policie der Stad en voorsteden van Batavia brengt ter kennisse van de ingezetenen dezer hoofdplaats, dat bij gelegenheid van de Illuminatie op het Waterlooplein in den avond van den 19den dezer, de weg van af de Loge naar Passer-Senin, ter voorkoming van ongelukken, voor de passage van paarden en rijtuigen zal gesloten zijn.

HUIS-KOLLEKTE.

Ten behoeve van de Diakonie-armen der Evangelische gemeente te Batavia over het eerste kwartaal 1861.

Op Maandag den 18den Februarij om de West, buiten de Stad, eerste gedeelte, bevattende Noordwijk, den Gang Patjenongan, Batoe Toelies, Rijswijk, van af de Citadel tot aan de Societeit de Harmonie en de Sekretarie-laan, de heer W. Specht Grijp; tweede gedeelte, bevattende Rijswijk van af het Kerkhof, den Gang Chaulan, de Berendrechtslaan, den Gang Ketapang en de Prinsenlaan, de heer G. R. C. Hageman.

Op Woensdag den 20sten Februarij om de West, buiten de Stad, derde gedeelte, bevattende het Koningsplein, den Gang Scott en den Gang Polones de heer E. G. Sersansie; vierde gedeelte bevattende Tana Abang tot aan het Kerkhof en den Gang Scott de heer P. F. Willems.

Het Kollegie van Diakenen der Evangelische Gemeente te Batavia,
D. L. F. DE PAULIJ, Praeses.
Ter ordonnancie van hetzelve
G. R. C. Hageman, Scriba.

VENDUTIEN.

Maandag 18 Februarij, voor het kommissiehuis van van Slooten, Morgan & Co.

en

Houtvendutie door John Pryce & Co.

Woensdag 20 Februarij, Vastigheden voor het kommissiehuis van J. Speet.

Donderdag 21 Februarij, voor het woonhuis van den heer Cilliar, door van Riet & ter Gouw.

en

Voor de toko van den heer Bedier, door van Slooten, Morgan & Co.

Vrijdag 22 Februarij, voor de toko van Gebrs. Veit.

en

Voor het kommissiehuis van Cassalette & Ce.

Oproeping van Krediteuren.

In de Javasche Courant van Woensdag jl. worden opgeroepen de debiteuren en krediteuren in de navolgende boedels:

Door de Agenten der Samarangsche Wees- en Boedelkamer te Soerakarta, van wijlen A. J. van der Schalk.

Door de Agenten der Soerabaijasche Weeskamer te Pasoeroean, van wijlen D. de Looper, G. H. Kobbé, den Chinees Kwik Hiang en den Moor Abdul Kadir.

Door de testamentaire Exekutrice te Samarang, van wijlen J. Hemmenius, in leven pakhuismeester bij het hoofd-zoutdepot te Sumberp.

Door den Prokureur in den boedel te Soerakarta, van wijlen J. H. Barkeij.

Door de Officieren-Kommissarissen te Martapoera, van wijlen de kapiteins A. H. B. Schiff en W. B. Graas, beiden van het 9de bataillon infanterie.

Aangekomen Vreemdelingen.

VAN 15 TOT 15 FEBRUARIJ.

JAVA HOTEL. G. J. Westenenk, van Cheribon. — G. Segi, van Idem. — L. A. Florij, van Shangbae.

HOTEL DER NEDERLANDEN. J. Kraijenhoff. v. de Reede.

HOTEL DES INDES. 19 Engelsche officieren, van Manila.— G. H. Sronce, van Idem. — C. L. Sablon, van Nederland.— M. J. Spaan, van Idem.—M. J. van Gennep, van Banjoewangi.— W. Doren, van Nederland. — W. H. D. Aulnis, van Idem.— Roza, van Samarang. — de Klerk, van Idem.

Vertrekkende Personen.

J. G. Wilson en familie. — C. Sage. — Doctor Engelken. W. F. Doornik. — F. Ketting Olivier. — H. J. Kempees.

De toekomst van het Bataviaasch Gymnasium.

De Heer S. K. (eyzer) heeft in de *Nederlandsch-Indië* van 25 Dec. 1860 een artikel geplaatst, ten opschrift voerende: *Middelbaar onderwijs in Nederlandsch-Indie*, waartoe een vroeger artikel in ons blad hem aanleiding gaf, en eindigt met de woorden:

»Wat ook het lot van het Gymnasium te Batavia zal wezen, en ik voor mij heb daarvan geen zeer schoone verwachtingen in de toekomst; van de tegenwoordige proeve zeg ik: *in magnis voluisse sat est.*" (d. i.: *het is voldoende het groote te willen.* [1])

Deze zin spoort ons aan, om een paar opmerkingen in 't midden te brengen over de toekomst van ons gymnasium, ook omdat er in deze gewesten velen worden gevonden, bij wie het telkens, wanneer men hier een aanvang maakt met iets nieuws en iets goeds, onmiddelijk heet: »'t houdt toch geen stand!" En na dit met een bedenkelijk hoofdschudden en meelijdig glimlachjen te hebben uitgebragt, gelooven ze een axioma te hebben gezegd, en verwonderen of ergeren ze zich, wanneer een ander, minder pessimistisch, minder wanhopende aan eigen en anderer lust en kracht en goeden wil, dit betwijfelen durft. We hebben in de laatsten tijd hier ter stede, bij de herleving van de Maatschappij van Toonkunst, de oprigting eene rederijkerskamer en eener zangvereeniging, die onheilspellende profecy meermalen vernomen.

't Komt hier veel op *gelooven*, op *overtuiging* aan. Wie gelooft, wie overtuigd is, dat inrigtingen die in Europa bloeijen, ook hier even goed kunnen bestaan, is tevens overtuigd, dat ze zonder medewerking nergens kunnen gedijen, en daarom doet hij van zijn zijde alles wat strekken kan om die mogelijkheid werkelijkheid te doen worden. Doch dit in 't voorbijaan.

De Heer K. heeft weinig hoop op de toekomst van het Gymnasium, wij daarentegen zeer veel. Werpen wij een blik op wat hij aanvoert, als volgens hem beletselen uitmakende voor den bloei des Gymnasiums.

De Heer K. zoekt de oorzaken niet in het onderwijzend personeel, en zijn gunstig oordeel over den rektor onderschrijven wij gaarne. Maar vraagt hij, »zullen er op Batavia en in Nederlandsch-Indië voortdurend leerlingen in voldoenden getale gevonden worden, om het Gymnasium naar behooren te bevolken? Ik twijfel er aan." — En den grond diens twijfels zoekt hij daarin, dat er altijd een vrij aanzienlijk getal kinderen uit Indië naar Nederland zal worden gezonden, om daar opvoeding en onderwijs te erlangen, en van de nog overblijvende zullen er altoos nog velen zijn, die met hunne ouders naar Nederland vertrekken.

Wij kunnen deze reden onmogelijk gegrond noemen. Van het zenden zijner kinderen naar Nederland heeft menigeen zulk een ongelukkige ondervinding opgedaan, dat men als men er eenigzins buiten kan, niet daartoe overgaat, of er moeten familiebetrekkingen zijn, die deze kinderen als hunne eigen opnemen. Vele hollandsche instituten hebben de kinderen uit Indië steeds als gouden ganzen beschouwd, die goed waren om geplukt te worden, en hoewel naar wij hopen en gelooven, er geen instituten meer gevonden worden in Nederland, waar de kinderen genoodzaakt zijn tot stilling huns hongers aardappelen te stelen, gelijk vroeger wel eens het geval plach te zijn, laat toch in zeer veel gevallen de vorming en ontwikkeling zeer veel te wenschen over, de jarenlange verwijdering van het kind doet het vervreemden, en dit was voor vele ouders een bezwaar, dat thans gelukkig door de oprigting van een gymnasium is wegenomen. Verder blijven velen hier wonen, 't zij dat het hun hier op den duur blijft bevallen, 't zij voor de toekomst hunner kinderen; anderen zijn hier geboren, terwijl vele anderen hier nog jaren moeten doorbrengen, voordat hun pensioen verdiend is of hun verworven vermogen hen tot terugkeer in staat stelt. En eindelijk is de prijs aan 't Gymnasium betaald niet hooger, welligt lager dan aan vele »gerenommeerde inrigtingen" in Nederland. Ook gelooven wij niet, dat de extra-uitgaven aan 't Gymnasium, de vastgestelde zullen overschrijden, gelijk, zooals de levensbeschrijver van Keesjen Putbus in de Tijdspiegel verhaalt, aan een kostschool in Nederland plaats had, waar de instituteur op de drie maandelijksche rekening van *f* 75,— een kleinigheid van *f* 91,— voor extraas had gerekend. Dit alles zamen genomen brengt ons tot het besluit, dat het Gymnasium om de aangevoerde reden des Heeren K. geen gebrek aan schooljeugd zal hebben.

De opmerking van den Heer K., dat de Europeaan hier is de *dominus terrarum* (*beheerscher des lands*) die zich op de hoogere aangelegenheden moet toeleggen zonder zich in te laten met de lagere, is onjuist, want het grootste aantal der leerlingen van 't Gymnasium zal geen universiteit bezoeken, gelijk de Heer K. denkt, maar in den handel, de Gouvernements dienst enz. zich een carrière zoeken.

Vroeger schreven wij »dat het Gymnasium zal blijven bestaan, *omdat* het is een gouvernements inrigting." en dat blijven we zeggen, in weerwil dat de heer K. de reden van die »profetische verklaring." gelijk hij het noemt, niet voldoende acht. Zijn terugblik op de Gymnasia der O. I. kompagnie komt in geen vergelijking met de tegenwoordige inrigting; de O. I. kompagnie heeft alleen tweemalen beproefd een »fabriek voor Indische predikanten" op te rigten. De regering zal de beletselen, die den bloei van het Gymnasium in den weg kunnen staan, opruimen, en het groote struikelblok is de Delftsche akademie. Staat de regering toe dat jongelieden, die aan het Gymnasium Willem III hunne opleiding hebben ontvangen, hier een examen afleggen als ambtenaar 2e klasse; des noods met dezelfde eischen als daar gesteld worden, dan is alle vrees voor te niet gaan verdwenen. Beter nog ware het dat èn de Delftsche akademie èn het radikaal verdwenen, dan waren wij op eens geheel geholpen. Wil de regering voor verschillende betrekkingen, waarvoor thans het radikaal van ambtenaar tweede klasse wordt vereischt, een examen vorderen, wij kunnen niet anders dan haar prijzen, dat zij den staat door kundige en bekwame mannen wil gediend zien, mits zij maar niet vrage: waar hebt gij dat geleerd? en een Jerusalem of Gherizim bepale als de uitverkoren plaats, waar men die kundigheden moet opdoen, gelijk tot dusverre geschiedde. De kwestie door den heer K. opgeworpen, dat veel zal afhangen van de bepaling, of de Delftsche akademie is een inrigting voor middelbaar of voor hooger onderwijs, kan dan geheel buiten beschouwing blijven, even als we zijne bepaling van middelbaar onderwijs thans ook niet willen nagaan, hoewel wij er ons volstrekt niet mee kunnen vereenigen. Eén opmerking slechts, dat het leeren toepassen van het *causas cognoscere rerum* (*de oorzaken der dingen kennen*) geen monopolie is van 't aanvankelijk hooger onderwijs, maar dat daarmee reeds op de lagere school moet worden begonnen, of er wordt geen *onderwijs* gegeven. De eenvoudige analyse van 't woord *onderwijs* zal den schrijver van de onjuistheid zijner bepaling overtuigen.

Nu we toch eenmaal over deze zaken schrijven, vergunne men ons een paar vragen.

Waarom staat de regering toe, dat onderofficieren hier bij de korpsen of op de Militaire school te Meester Cornelis hun officiersexamen doen, ten spijt van de Koninklijke Militaire Akademie te Breda?

Waarom wordt dit voorregt ook niet toegestaan aan jonge lieden, die hier in burgerlijke dienst treden, maar dikwerf hunne carrière gesloten zien, doordien zij niet het radikaal van ambtenaar 2de klasse bezitten?

Waartoe deze partijdigheid? Is de burgerlijke ambtenaar niet even goed en nuttig als een militair?

P.

1) Waarom gebruikt men toch steeds van die latijnsche uitdrukkingen, zonder ze vertalen, vooral in een zin als deze, waar de geheele beteekenis daarvan afhangt? Niet ieder verstaat Latijn of heeft zooals wij, »een broer die gestudeerd heeft," om ze even te laten vertalen.

Overzigt van het gebeurde in Nederlandsch-Indië.

Batavia, 16 Februarij. Het grootste nieuws van de hoofdplaats gedurende de laatste veertien dagen is ongetwijfeld de aankomst van lord Elgin, den beroemden Brit, die hier den 7den per *Feroze* van Manila arriveerde. Was de ontvangst van den hoogen gast deftig, gelijk het aan zijn rang toekwam, de ellendige staat, waarin zich onze rivier en de aanlegplaats bevinden, en dat welligt nooit te voren beter uitkwam, scherper werd opgemerkt, meer ergerde dan toen, bedierf alles. *Wij schaamden ons.*

Lord Elgin maakte door zijn uiterlijk en zijne manieren een goeden indruk op de talrijke schare, die bij de ontvangst tegenwoordig is.

Den volgenden dag is hij naar Buitenzorg vertrokken, van waar hij eergisteren is teruggekeerd en zich gister wederom aan boord der *Feroze* heeft begeven.

Twee belangrijke benoemingen hebben er plaats gehad, die van den heer Mr. W. Rappard tot prokureur-generaal en van de heer H. A. van der Poel tot resident van Pasoeroean, over welke te verwachten benoemingen reeds sedert eenigen tijd verschillende geruchten liepen, waaraan thans voor goed een eind gemaakt is.

»O, mistrouw 't Sirenenzingen, Bouw niet op 't geluk, o mensch!" zegt Tollens, en de waarheid daarin gelegen is ook ondervonden door de bemanning en passagiers van *de Twee Anthonijs*, welk vaartuig na bijna volbragte reis bij Anjer aan den grond is geraakt. Het schip zal geheel weg zijn, maar de passagiers en de bemanning zijn gered, benevens een groot gedeelte der lading, passagiersgoederen enz., doch alles is door zeewater zwaar beschadigd. Het wrak wordt de volgende week in veiling gebragt.

Ons indisch leger is versterkt geworden door de aankomst van twee detachementen suppletietroepen, per *Prins Maurits* en *Burgemeester Hoffman*, ten getale van 281, waaronder wij met vreugde 151 Africanen opmerkten, en waarbij velen den wensch uitten, dat dit eerste détachement niet het laatste mogt zijn.

Ook zijn hier aangekomen de geneesmeesters voor onze gebrekkige vervoermiddelen, en algemeen koestert men slechts één wensch, nl. dat het niet blijft bij opnemingen, metingen en berekeningen, waarvan het lijvig rapport met de benoodigde voorstellen begraven wordt in het archief van het ministerie van koloniën. De behoefte is dringend, dat dan ook de hulp een schielijke en afdoende zij.

Van Java is niets bijzonders te melden.

Omtrent Sumatra verheugt het ons te vernemen, dat er in Zuid-Nias een toenadering tot het Gouvernement bestaat, dat er in 't geheele gouvernement ter Westkust in het afgeloopen jaar 29,411,51^{5} pikol koffij *meer* is gewonnen dan in 1859, dat er te Moko-Moko den 22sten December een inlandsche school is geopend, die den 31sten daaraanvolgende reeds een 51tal leerlingen telde, dat er te Benkoelen een dergelijke inrigting in aanbouw is, en dat de inlandsche hoofden aldaar een zamenkomst hebben gehad met den assistent-resident, om over de belangen der inlandsche jeugd te spreken, in verband met de opening dezer school. De inboorlingen van Sumatra schijnen van ander en beter allooi te zijn dan die van Java, want met de inlandsche scholen op Java gaat het tot dusverre niet bijzonder naar wensch. Ten opzigte van scholen heerscht er bij den Javaan een ongelukkige onverschilligheid.

Hebben wij ons nu een maand geleden beklaagd over den half-mislukten togt der *Reynier Claeszen* tegen de zeeroovers op Sajoessoe, thans verheugt het ons te kunnen meedeelen, dat de tweede togt van dezen stoomer, ditmaal verzelschapt van de *Gedeh*, met den schitterendsten uitslag is bekroond geworden. Het rooversnest is totaal vernield, en hoe hardnekkig de tot in alle schuilhoeken vervolgde zeeschuimers zich ook verdedigden, ziende dat er geen de minste kans op ontkoming of uitredding bestond, de worsteling eindigde met hunne geheele nederlaag en de gevangenneming van de rest. Wij hopen, dat deze gevangenen weldra de nokken der raas mogen versieren.

Het verwekt wel eenige bevreemding, dat deze expeditie, met zoo gunstig gevolg bekroond, weinig of geen opmerkzaamheid tot zich trok. En toch is dit een wapenfeit, dat des te meer belangstelling verdient, naarmate er zoovele togten tegen de zeeroovers mislukken. Wij hopen en vertrouwen, dat de regering zich in dit geval erkentelijker zal betoonen dan het publiek, en den moed en het beleid van hen, aan wie deze gunstige uitkomst te danken is, waardig beloone.

De berigten uit Bandjermassing deze week ontvangen, zijn gunstiger dan welligt ooit te voren. Meer en meer ziet de bevolking het heillooze van den opstand in, keert zij van lieverlede in de ontvolkte kampongs terug en gaat zij voort met het aanleggen van wegen. In de Midden-Kapoeas is het gelukt den djoeroegan Kaet of Kaoet gevangen te nemen, een der meest geduchte hoofden en gevreesde muitelingen dier streek. Intusschen vleije men zich niet met een eindbeslissing der onlusten aldaar, zoolang Antasari en Bojasin nog niet in onze magt zijn, en tot dusverre is er nog weinig hoop op, wijl zelfs de goedgezinde bevolking zijne schuilplaats niet bekend wil maken. Handel en vertier namen ter hoofdplaatse steeds toe. Voor de détails verwijzen wij naar ons vorig no., waar uitvoerige *partikuliere* berigten over Bandjermassing voorkomen, en hier beneden onder de plaatselijke berigten, waar we nog het een en ander uit de Javasche Courant, dat in onze korrespondentie niet voorkwam, hebben overgenomen.

Wij besluiten dit korte overzigt met de mededeeling, dat de *Nederlandsch-Indische Volksalmanak voor* 1861 bij den Uitgever dezes verschenen is. In eenige beschouwing of opmerking omtrent dit jaarboekje kunnen *wij* niet treden.

BATAVIA.

Z. E. de Gouverneur-Generaal is heden ochtend met gevolg van Buitenzorg alhier aangekomen.

Lord Elgin is gisteren op de gebruikelijke wijze naar boord der *Feroze* begeleid, welk vaartuig heden ochtend naar Singapore is vertrokken.

De verjaardag van Z. M. den koning op aanstaanden Dinsdag den 19den dezer zal gevierd worden door het houden eener parade van de garnizoenen van de stad Batavia, Rijswijk, Weltevreden en Meester-Cornelis (bij gunstig weder wel te verstaan), des morgens te 7 uren; des namiddags zullen er op het Waterlooplein verschillende volksvermakelijkheden plaats hebben, en des avonds illuminatie met muziek. In plaats van het galabal en souper voor iedereen, zal er thans in het Gouvernements hotel op Rijswijk iets soortgelijks voor de uitverkorenen plaats hebben, bij welke gelegenheid het hotel geïllumineerd zal worden op kosten van het Gouvernement. Wij schrijven het aan een verzuim van den adjudant van dienst toe, dat noch onze kollega van het *Handelsblad*, noch wij geïnviteerd zijn, ten gevolge waarvan alle abonnés op de partikuliere bladen een beschrijving van die deftige partij zullen missen.

Het beste van al wat tot 's konings verjaardag in betrekking staat, is dat door het gouvernement—wij gelooven op voorstel van het gewestelijk bestuur—aan het Armenhuis, het Djattigesticht, het Parapattanweeshuis en de Christelijke Ambachtschool de som van *f* 300.— ieder is geschonken, om de daarin verzorgde kinderen een feestdag te bereiden. Eere den voorsteller en het gouvernement, die het voorstel inwilligde.

Omtrent den gezondheidstoestand van het nieuwe kampement voor het garnizoensbataillon der stad Batavia waren voor en na het betrekken zeer ongunstige berigten in omloop. Wij hebben een onderzoek daarnaar ingesteld en verheugen ons die *volstrekt onwaar* te kunnen noemen. Op de 800 man, die het bataillon sterk is, zijn ongeveer 60 zieken, waaronder verscheiden uit andere streken, die hier met huidziekte aankwamen, en bijna geen koortslijders. Van Januarij tot medio Februarij, dat het kampement betrokken is, zijn 2 inlandsche soldaten overleden, tegen 9 in de maand December, toen het bataillon nog te Mr. Cornelis was. Eén gebrek is er bij het kampement, nl. dat een eind wegs onbegaanbaar is, en de waterstaat, in weerwil van de herhaalde verzoeken daartoe door militaire en civiele autoriteit, tot nog toe in gebreke is gebleven daaraan te voldoen.

Met deze mail ontvingen wij een brochure, getiteld: *De Gouverneur-Generaal in ruste, en zijne redevoering van 15 October 1860, door A. M. Bousquet, oud Resident in Nederlandsch-Indië*, waarover wij een paar woorden willen zeggen.

Er is al veel vinnigs en nijdigs, over en weer, op koloniaal gebied, gesproken en geschreven. Velen meenen meer dan genoeg. Maar die overtuiging wordt blijkens zijn brochure hier boven vermeld, geenszins gedeeld door den Heer A. M. Bousquet, oud-resident, men vergisse zich niet, van Banka.

Hij geeft in zijn brochure een scherpe recensie van de redevoering door den oud- Gouverneur-Generaal Duymaer van Twist, den 15 October ll. in de Tweede Kamer uitgesproken, of zouden wij juister kunnen zeggen, hij heeft die daarin tot het slagtoffer zijner vinnigheden gekozen, en niet alleen de redevoering, maar ook de redenaar. Beiden zijn genoegzaam bekend. Maar daarom mogt de heer Bousquet wel willen, dat hij zijn brochure niet naar den drukker had gezonden. Hoe voldaan hij misschien ook de pen neêrlegde na het schrijven, hij zal daarvan volstrekt geen voldoening hebben bij allen die in waarheid met hun spreken en schrijven de belangen der kolonie trachten te dienen, bij alle weldenkenden.

En al is er ook in de brochure, 't geen velen en ook wij wat de zaak betreft, eer met den Heer Bousquet dan met den Heer Duymaer van Twist eens zijn, wij lezen het nu liever elders, haasten ons door de brochure heen, omdat de vorm ons tegen de borst stuit.

De Heer Duymaer van Twist zal niet lijden wat betreft zijn karakter, kennis, echt religieus beginsel, trouwe en eerlijke bedoelingen omtrent anderen en Indië, — in de achting, die allen welke hem kennen hem ook gaarne toedragen, door de zetten en uitvallen die in de brochure voorkomen, maar daarom blijft het niet minder waar, dat de brochure in vele opzigten verre van humaan is geschreven.

— Van gouvernementswege is te Soerakarta publiek uitbesteed: het transport, van af 1 April 1861 tot en met 31 Maart 1865 van gouvernements koffij uit de koffij-pakhuizen te Beton en Bojolali langs de Solo-rivier naar Soerabaija, respektivelijk tegen *f* 1.— en *f* 1,50 per pikol.

— Te Kediri, de afvoer der gouvernements produkten uit de binnenlandsche pakhuizen van Trengalek naar Toelongagong, en uit die te Blitar, Paré en Berbek naar de hoofdplaats Kediri, zoomede de overvoer van zout van 1 April 1891 tot en met 31 Maart 1862, van Kediri naar de zout-verkooppakhuizen te Blitar, Paré en Berbek, tegen betaling van drie en-zevenachtste cent per pikol, per paal.

— Te Benkoelen, de levering van rijst ten behoeve van het civiel departement in die afdeeling gedurende 1861, tegen betaling van *f* 4,50 per pikol.

— Te Montrado, (Wester-afdeeling van Borneo), ten dienste dier adsistent-residentie: de ondervolgende levering gedurende het jaar 1861, van:

a. voeding aan de gevangenen en gekondemneerden:
te Montrado tegen betaling *f* 0,24 per hoofd daags.
» Singkawang » » » 0,20 » » »
» Lara » » » 0,29 » » »

b. benoodigdheden ten behoeve der gouvernements kruisbooten gestationeerd te Montrado, als:

Rijst . . .	tegen betaling van *f* 6,—	per 100 amst. pd.
Gedroogde visch	» » » » 0 17 »	»
Klapper-olie	» » » » 0,55 »	kan.
Zout	» » » » 0,05 »	pond.
Brandhout	» » » » 2,—	vadem.

Palembang. (December.) — De volgende produkten zijn uit de binnenlanden ter hoofdplaats aangebragt: 7039 pikols rijst, 4111 pikols padi, 5710 pikols kapas, 192 pikols gomme élastique, 52 pikols getah pertja, 16 thails stofgoud.

De prijzen der rijst en der kapas waren respektivelijk *f* 6.50 en *f* 7.50 per pikol.

Aan regten is eene som van *f* 26,734.89 geheven.

Het debiet van zout bedroeg eene hoeveelheid van 66 kojangs en 25 pikols.

De gezondheidstoestand der bevolking was over het algemeen gunstig.

Pogingen zijn aangewend, om den telegraafkabel, welke tusschen Muntok en Palembang gebroken was, te herstellen; bij gebrek echter der noodige hulpmiddelen was men daarin nog niet geslaagd.

Beneden-divisien. De te veld staande padi, vooral langs de rivieren Moesi en Lematang, heeft veel door overstrooming geleden. Op de hooge gronden stond het rijstgewas echter gunstig.

In de divisie Ogan Ilir hebben zich gevallen van pokken voorgedaan, waaraan twee personen zijn overleden. Door spoedig aangebragte hulp en doeltreffende maatregelen zijn de overige lijders hersteld en is de kwaal zoo goed als geweken.

Boven-divisien. De troepen, die sedert eenige maanden in de doesoen Padang in bezetting lagen, heeft men, wegens den toenemenden staat van rust in de Lematang-Oeloe, kunnen doen vertrekken.

Zekere radja Inten, vroeger een der ijverigste en meest getrouwe volgelingen van den muiteling Pirahoen, heeft zich met vrouw en kinderen op den 22sten December te Lahat aan het bestuur onderworpen. Pirahoen zwierf zonder aanhang in ziekelijken toestand rond.

Twee handelspraauwen, toebehoorende aan de bevolking van de doesoen Keboer, nabij Lahat zijn, op eenigen afstand boven de doesoen Goenoeng Agong, door eenige gewapende personen overvallen en beroofd geworden. Het verlies bestond uit 220 gantangs zout en *f* 50 aan geld. Een gedeelte der bevolking van de marga Ampat Soekoe, waaronder de doesoen Goenoeng Agoeng behoort, heeft zich met het hoofd dier marga onmiddelijk op weg begeven, om de kwaadwilligen zoo mogelijk te achterhalen en in handen te krijgen.

In de Ampat Lawang heeft een verzoeningsfeest plaats gehad tusschen de bevolking der doesoens Karang Dapo, Lobo Poeding en Tanga Rasa, ter zake van oude familiegeschillen.

In de Redjang was alles rustig.

Te Tebing Tinggi heeft in den nacht van 5 op 6 December eene overstrooming plaats gehad, waardoor eenige schade is toegebragt aan bruggen en wegen in den omtrek.

Van Djambi en Moera Kompeh waren geene berigten van eenig belang ontvangen.

Banka. (December.) — De gezondheidstoestand van de bevolking en de mijnwerkers is in de maand December iets gunstiger geworden; onder laatstgenoemde hebben zich geene nieuwe gevallen van beri-beri meer voorgedaan.

De aanhoudende regens hebben de mijnen genoegzaam van water voorzien, zoodat men allerwege bezig was met het wasschen en smelten van den erts.

De tinproduktie over 1860 bedroeg .	pik.	82,809.95,
in 1859	»	90,983.83,
dus minder in 1860	»	8,173.88,

hetwelk hoofdzakelijk aan de langgeheerscht hebbende droogte moet worden toegeschreven.

In het distrikt Merawang hebben de zware regens eenige schade toegebragt aan de waterwerken van de mijnen — onder anderen is een der dijken van de mijn no. 24 Djoenghin, waaruit men juist bezig was de ertslaag optehalen, voor den aandrang van het water bezweken, tengevolge waarvan zij vol water is geloopen en hare produktie in het afgeloopene jaar minder heeft bedragen, dan aanvankelijk werd verwacht.

In hetzelfde distrikt is ten gevolge van kwaadwilligheid eene houtskolenloods, behoorende bij de mijn no. 25 Kiemsen, geheel afgebrand, de schade bedroeg *f* 450.

In den namiddag van den 12den December is op drie palen afstands van den distriktszetel Pangkalpinang, op den grooten weg van Soengeislan, vermoord de Chinees Tjin tjoer Agi. Deze persoon was in dienst van den onderpachter van de amfioen te Soengeislan, en was naar Pangkalpinang gezonden, om eenige geprepareerde amfioen af te halen; — in den namiddag van den opgemelden dag verliet hij laatstgenoemde plaats, bij zich hebbende 180 thails opium, den weg volgende naar het 25 palen van daar gelegen Soengeislan. Daar de wegen op Banka in het algemeen veilig zijn, was hij ongewapend en door niemand vergezeld. Eerst 12 dagen later vond men zijn lijk in het bosch terug. De daders van deze misdaad, zijnde de Chinezen Tjin hon Aboei, hoofd van de Chinesche kampong Ajer itam, sorterende onder Pangkalpinang, en Siauw Akiauw, mede aldaar woonachtig, zijn gearresteerd; een gedeelte der geroofde amfioen is nog bij hen gevonden, en zij bekennen overigens, den verslagene op den grooten weg te hebben afgewacht, nadat zij zich overtuigd hadden, dat hij dien dag van Pangkalpinang zoude vertrekken, met het doel hem te vermoorden en van zijne amfioen te berooven.

Aan inkomende en uitgaande regten is gedurende de maand December 1860 ontvangen eene som van *f* 4,951.21,
en in December 1859 . . . . » 6,521.71,
alzoo minder in December 1860 . . . » 1,570.50,

Gedurende het jaar 1860 is gezamentlijk aan die regten ontvangen . . . . *f* 34,592.04,
en gedurende het jaar 1859 . . . . . » 36,037.46,
alzoo minder in 1860 . . . . » 1,638.12.

(Ter aanvulling van onze *partikuliere korrespondentie* van Bandjermassing in ons vorig no. deelen wij nog de volgende berigten uit de Javasche Courant mede.)

Aan inkomende en uitgaande regten werd te Sampit in maand ontvangen *f* 2,488.95, zoodat de geheele opbrengst van dat middel gedurende het jaar 1860 heeft bedragen *f* 11,363.195, hetgeen *f* 7.466,76 meer is dan in 1859.

Het zoutdebiet bedroeg 4 koijangs en 18 pikols. In het geheel zijn gedurende het afgeloopen jaar gedebiteerd 50 koijangs 8¼ pikol, of 3 koijangs 5¾ pikol minder dan in 1859.

De stand van het padigewas te Sampit en vooral in de bovenlanden was zeer gunstig.

De werkzaamheden bij de kolenmijn Oranje Nassau te Pengaron werden gedurende de maand December geregeld voortgezet. De kolendelving neemt dan ook weder meer en meer in belangrijkheid toe. Gedurende gemeld tijdvak werden 226 tonnen van die brandstof naar Bandjermassing afgevoerd.

Bij de pakhuizen ter hoofdplaats was onder ulto. December jl. een voorraad van 898 tonnen steenkolen aanwezig.

De gezondheidstoestand op het établissement te Pengaron was niet zeer gunstig. Bij eene gemiddelde sterkte van 310 bannelingen en matrozen kwamen 133 zieken voor.

Deze zieken zijn bijna allen nieuw aangekomene kettinggangers.

De neergedrukte gemoedstemming, waarin velen der nieuw aangekomenen verkeeren, alsmede het ongewone mijnwerk kunnen als de voornaamste oorzaken van dit verschijnsel beschouwd worden.

Ter hoofdplaats Bandjermassing werden gedurende de maand December 1860 aan regten ontvangen. . *f* 3,226,08

Gedurende de eerste elf maanden van dat jaar .	« 39,584,97⁵
Te zamen. .	*f* 42,811,05⁵
In 1859 werd ontvangen eene som van . . .	« 70,999,66⁵
Minder in 1860.	*f* 28,188,71

Aan zout werd gedebiteerd . .	27 koj.	11 pik.	63½ pd.
In de eerste 10 maanden van 1850 .	636 »	12 »	67½ »
Te zamen .	663 koj.	21 pik.	6 pd.
In 1859 werden verkocht	1068 »	10 »	40½ »
Minder in 1860	395 koj.	16 pik.	34½ pd.

Gedurende December kwamen ter hoofdplaats aan 7 schepen en eenige handelspraauwen, metende te zamen 756½ lasten.

Op den 28sten dier maand had het openbaar examen bij de gouvernements lagere school plaats.

De ijverigste leerlingen werden bij die gelegenheid met prijzen begiftigd, terwijl allen na afloop van het examen feestelijk werden onthaald. (*Jav. Ct.*)

Soerabaija, 4 Februarij. Naar wij vernemen is door zekeren Arabier alhier aan het gewestelijk Bestuur te kennen gegeven dat hij eene drukkerij heeft gekocht, en dat hij het voornemen heeft om drukwerken in Arabische karakters uittegeven; hebbende hij diensvolgens het verzoek gedaan dat de borgtogt voorgeschreven bij het Reglement op de drukwerken voor hem moge worden vastgesteld op het minimum der daarvoor bepaalde sommen. (*Soer. Nieuwsb.*)

NEDERLAND.

Daar is een staatsman in Nederland in wien ik met den heer Foreest volgaarne buitengemeene kennis, ervaring, talenten erken. Ik wil hem zelfs als Bilderdijks oude best Ridder Sox toeroepen,

Wat is er dat een man,
Van uw gestel en aart en moed en krachten,
Niet, zoo hy wil, te boven komen kan,
Als de eer hem spoort tot roemrijk plichtbetrachten.

ik begrijp volkomen dat

De Baanrots, fel ontstoken door de glorie,
Besloot met kracht te staan naar de viktorie,
Bedacht, hoe hoog by 's vorsten talrijk hof
Dit meesterstuk zou strekken tot zijn lof!

ik besef zelfs, dat hij dacht,

Al vond hy ook niet veel aantreklijkheden
In 't steeklig woord van al die kamerleden:
Wat deert dat my, een held vervult zijn plicht,
'k Hoû slechts mijn neus en beî mijn oogen dicht.

en ik vergeef het hem volgaarne dat hij, voor geen kleintje vervaard, niet aan het verlangen van den heer Dullert voldeed, om in het belang van het vaderland vrijwillig heen te gaan. Maar waren er nu ook geen termen voor de Kamer om hem zelfs tegen zijn zin te doen opstaan? Vroeg zij zich af, welke diensten die staatsman met al zijne talenten aan den lande bewezen had, wat bevond zij dan? Hoe de heer van Hall eerst als advokaat te Amsterdam in daden en geschriften steeds een voorstander van liberale begrippen, in plaats van den ultra-behoudsman van Maanen met de portefeuille van justitie belast, nu ook de eerste was, die in Nederland het tijdperk van den vooruitgang opende? Och neen — uit vrees, dat mijne herinneringen al te partijdig mogten zijn, schrijf ik hier eenvoudig na, wat de bij den minister in goeden reuk staande Mr. Jacobus van Lennep dien aangaande aan zijne kinderen verhaalt — "Thands bleek het, hoeveel gemakkelijker het is, op verbeteringen aan te dringen, ja zelfs plannen daartoe voor te dragen, dan, wanneer men zelf aan 't roer komt en met alle zwarigheid bekend wordt, die plannen te verwezenlijken." Gij ziet dus, dat de tegenwoordige politiek der twee standpunten reeds van ouds door den heer van Hall werd betracht. In 1843 werd hem het beleid der geldmiddelen toevertrouwd om het dreigend staatsbankroet te keeren, toen heeft hij, zoo wordt algemeen verzekerd, het vaderland van wissen ondergang gered. Ik wil niet ondankbaar zijn en geenszins de verdiensten zijner finantiele maatregelen in dien tijd miskennen; ik wil zelfs verder gaan en des noods toegeven, dat toen op geen andere wijze in den benarden toestand van 's lands kas te voorzien was, maar men erkenne dan eveneens, dat die vrijwillige leening aan de ingezetenen zware opofferingen kostte, dat ook zij in de verdiensten dier redding des lands voor geen gering aandeel betrokken waren, en dus toen meer dan ooit te voren billijke aanspraak hadden grooteren invloed op het regeringsbeleid te verkrijgen, al ware het alleen om voortaan de herhaling zulker finantiele misbruiken te voorkomen. En wat zag men toen? Naauwelijks was de staatskas weêr gevuld en kon het regeringsbedrijf weder geregeld zijn gang gaan, of de regering wilde niets meer van eene herziening der staatsregeling hooren en van Hall was nu de talentvolle leider van den hardnekkigsten tegenstand tegen elke verbetering of hervorming. Wie weet, hoe lang die toestand nog had blijven bestaan, zoo niet omstandigheden buitenslands eensklaps de zoolang gewenschte grondwetsherziening hadden te weeg gebragt. Eerst duurde het nog eenigen tijd, eer de ten uitvoerlegging dier staatsregeling aan de geschikte hand werd toevertrouwd; eindelijk kwam de bekwame staatsman, die sedert jaren als het hoofd der liberale partij beschouwd werd, aan het bewind en nu nam het staatkundige leven van Nederland terstond een ongekende vlugt. Achtereenvolgens kwamen de belangrijkste organische wetten tot stand, de verouderde beperkingen omtrent scheepvaart en handel werden opgeheven, zelfs door de digte duisternis, die tot dusver de schoone keerkringslanden voor onze Europesche oogen had verborgen, drongen enkele lichtstralen door. Allerwege bleek het, dat Nederland, door vaste hand geleid, met rasse schreden een nieuw tijdperk van bloei en ontwikkeling te gemoet ging — maar zonderling verschijnsel — terwijl het algemeen luide jubelde over de overal met nieuwe kracht ontluikende welvaart, was misschien nimmer minister persoonlijk minder bemind, dan de man aan wien dit alles in de eerste plaats te danken was. En geen wonder, onverzettelijk niet alleen in beginselen, maar zelfs op punten van minder aanbelang, allerminst geschikt om door innemendheid van vormen zijne noodzakelijke maar veelal min aangename handelingen te verzachten, had hij nimmer personen, hoe hoog geplaatst ook, ontzien en was zulks in vele opzigten een deugd, trof hem grootendeels slechts het lot den meesten hervormers beschoren, en het valt niet te ontkennen, dat hij te [illegible] besloten in den naauwen kring zijner, zij het ook juiste, staatkundige theorien, de historische [illegible] der natie te veel over het hoofd zag en [illegible]

zij het ook verkeerde, vooroordeelen geen open oog had. Het scheen vaak, of in dit opzigt eene betreurenswaardige erfkwaal zijner Duitsche voorouders den praktischen blik van den overigens echt-Nederlandschen staatsman benevelde. Dit was zijne groote fout; daaraan heeft hij voornamelijk zijn val te wijten. De Paus van Rome, niet te vreden, dat hij door hardnekkigen tegenstand tegen elke staatkundige ontwikkeling Italie in een poel van rampen dompelde, gaf daartoe de aanleiding; met ruwe hand sloeg hij het Nederlandsche volk in het aangezigt. Wat had toen Thorbecke moeten doen? Toegeven aan de vooroordeelen der natie en de bij vele gehate of gevreesde bisschoppen weren, kon noch mogt hij; maar in zoo ver de nationale trots regtmatig gekrenkt was door de aanmatigende middeneeuwsche taal van het Roomsche hof, had hij daaraan kunnen en moeten te gemoet komen door onmiddelijk onzen gezant uit den Kerkelijken Staat terug te roepen. Hij deed dit niet of eerst veel te laat; inmiddels stak de storm al dreigender en dreigender op, behendig aangestookt door al wie den zaligen ouden tijd terug wenschte en wierp het ministerie van 1849, dat tot dusver alleen de beginselen der grondwet naar waarheid had vertegenwoordigd, omver. En wie kwam nu aan het bewind? Een man, in gemoede geschokt in zijne heiligste overtuigingen en daardoor de personifikatie van den volkswaan van den dag? Och neen, van Hall, de talentvolle representant van het behoudssysteem van voor 1848! En naauwelijks was hij op het kussen, of hij deed in de bisschopskwestie hetzelfde als zijn voorganger, herstelde bovendien terstond het gezantschap te Rome, ja haastte zich zelfs door eene buitengewone zending den heiligen vader nederig te smeeken, dat hij over de dwaze grillen van het volk van Nederland niet te zeer in toorn mogt ontsteken!!! Overigens, ik wil opregt zijn, begunstigde hij openlijk geene terugvoering onzer staatsinstelling tot den vroeger door hem geliefkoosden vorm, maar de geest, het innerlijke leven dier schoone instellingen werd toch steeds door hem verdraaid, verflaauwd en ontzenuwd en zoo veel mogelijk elke verdere ontwikkeling van den in de grondwet gegeven grondslag tegengehouden. Maar waartoe zoude ik hier lang verwijlen bij die treurige jaren van 1853 — 1858, waaruit de stank des stilstands u nog telkens walgelijk omwalmt! Eindelijk brak toch weder het eerste morgenrood van een beteren dageraad aan en al trad in plaats van een erkend liberaal kabinet eene tweeslagtige zamenkoppeling van mannen van voor en na 1848 aan het bewind, het ministerie van 1858 poogde aanvankelijk ten minste ernstig met de reaktie te breken.

Maar hoe kort van duur was die liefelijke hoop op beter dagen. Miasmen, ontsproten uit de moerassen van Bandjermassing, verstikten alras het op koloniaal gebied naauwelijks ontluikende leven en in Nederland was de bisschopsvrees (*mania episcopalis*) naauwelijks geweken, of het volk werd door eene nieuwe, even kunstmatig opgewekte, ziekteaandoening bezocht; de spoorwegkoorts (*febris via-ferruginis Simontii*), wederom een verdienste der mannen van het behoud, die hier te lande even als een naburig despoot door materiele voorspiegelingen alle intellektuele en konstitutionele ontwikkeling wilden dooden; alsof de mensch ooit van brood-alleen kon leven! Het half-liberaal ministerie bezat niet de kracht, die ziekte behoorlijk te genezen; integendeel, door zijne maatregelen bevorderde het de verspreiding der smetstof en reet onvoorzigtig de oude naauwelijks geheelde wonde van provincialismus en stedelijken naijver weder open. Zoo dolf het zich-zelf een vroegtijdig graf. Nogmaals kwam van Hall aan het roer en is er nog, tot groote schade van de konstitutionele beginselen. Hopen wij, dat het spoedig met hem gedaan zij.

FRANKRIJK.

Parijs, 19 Dec. Een adjudant van admiraal Le Barbier de Tinan is heden van hier naar Gaëta vertrokken met zeer gewigtige depêches voor den admiraal. Men veronderstelt, dat deze instruktiën ten doel hebben om koning Frans den termijn aan te kondigen, waarop de bescherming van Frankrijk zal eindigen, indien hij er niet in toestemt Gaeta te verlaten. Er loopt een gerucht, dat koning Frans, indien hij zijn laatste toevlugtsoord verlaat, dit aan de Fransche troepen zal overgeven.

— Te Rome verwacht men, dat het Fransche wetgevende ligchaam den keizer zal ontheffen van alle verantwoordelijkheid over hetgeen in Rome zal gebeuren, wanneer de Fransche troepen worden teruggetrokken. Dit denkbeeld staat in verband met het keizerlijke besluit. waarbij de magt en de voorregten van dit ligchaam worden uitgebreid.

— Er loopt een gerucht, dat alle bankiers van Europa hebben besloten aan Oostenrijk niet het minste krediet meer te geven, wanneer het niet in den verkoop van Venetië toestemt,

— Er is weder eene brochure verschenen, getiteld *Naples sous Garibaldi*, door Mw. Louise Colet. Hieruit blijkt, dat ook de schoone kunne begint te politiseren.

— De aartsbisschop van Auch, mgr. Salines. is bij den keizer ten gehoore ontvangen. Hij wees den keizer op de politiek, die Frankrijk thans volgt, en beweerde dat zoowel de paus als de koning van Napels daardoor gekrenkt werden, teven te kennen gevende, dat de bisschoppen alles zouden doen om die politiek tegen te werken. De keizer antwoordde hierop, dat hij de motieven van deze handelwijze der bisschoppen eerbiedigde, doch nimmer het gedrag van den heer Dupanloup, bisschop van Orleans, zou goedkeuren, omdat diens handelingen niet uit godsdienst, maar alleen uit partijhaat voortvloeiden. De keizer voegde hierbij de volgende woorden: »Heb slechts geduld en ik zal aan Europa toonen, dat ik mij van Piemont tracht los te scheuren."

DUITSCHLAND.

Weenen, 18 Dec. Men zegt, dat, toen de heer von Schmerling dezer dagen uit het paleis des keizers kwam, hij tot eenige zijner vrienden zeide: »Onze keizer Frans Joseph schijnt mij vrijzinniger toe dan de koning der Belgen" (?!).

Weenen, 19 Dec. Eenige der voormalige Hongaarsche officieren, die zich meest gekompromitteerd hadden en ten gevolge hunner wonden invalied waren geworden, hebben hier dezer dagen persoonlijk bij den keizer om gratie verzocht en die verkregen. Zij zijn thans weder te Pesth aangekomen.

— Op het laatst der vorige maand hebben er op de Montenegrijnsche grenzen schermutselingen tusschen Turken en Montenegrijnen plaats gehad, waarbij de laatsten, ofschoon slechts 600 man tellende, een 3000-tal Turken, na hun groote verliezen te hebben toegebragt, op de vlugt joegen. Van de Montenegrijnen bleven 10 dood en werden 20 gekwetst.

— Men wil met zekerheid weten, dat bij het ministerie van oorlog reeds het bevel onderteekend is, waarbij alle verlofgangers weder onder de wapens worden geroepen. De regimenten zullen gekompleteerd worden en gedeeltelijk naar het Zuiden oprukken. De rekrutering, welke kortelings is begonnen, zal binnen weinige weken 80 à 100,000 man toerusten, zoodat zonder eenigen buitengewonen maatregel, 4 à 500,000 man strijdvaardig zullen zijn.

Cirkulaire van den Minister von Schmerling aan de Stadhouders.

Door Z. M. den keizer tot Minister van Staat benoemd, ben ik in het oogenblik, waarin ik dezen hoogen post aanvaard, te dieper en levendiger doordrongen van het gevoel der noodzakelijkheid, de mij leidende gedachten open en duidelijk uittespreken, hoe ernstiger de toestand en hoe grooter eensdeels de verantwoordelijkheid, anderdeels de taak is, die ik op mij genomen heb.

Mijn taak is ook de uwe. Beschouwen wij haar daarom naauwkeurig van alle zijden.

Zij is geen andere dan de, in de laatst verschenen keizerlijke manifesten en diplomaas, door Z. M. geopenbaarde besluiten en meeningen in het aan ieder van ons aangewezen gebied ten volle en onverminderd in 't leven te roepen.

Deze besluiten en meeningen zijn in 't genoemde manifest duidelijk uitgesproken als de strekking hebbende, dat Z. M. aan de rijpe meening harer volkeren de gelijke ontwikkeling en bevestiging der instellingen wil toevertrouwen, die den waarborg van vrije beweging in zich sluiten.

Ten gevolge van dit besluit treedt Oostenrijk met al zijne bestanddeelen en in alle deze gelijksoortig en gelijkmatig in de rij dier Europesche staten, welke in de op den oudsten geschiedkundigen grond rustenden, staatsregterlijk geregelde deelneming van het gezamentlijke volk aan de wetgeving het middel hebben gevonden, om zich tot die hooge magt te verheffen, welke de grondslag vormt der stoffelijke welvaart en des geestelijken vooruitgangs, der onschendbaarheid van 't persoonlijk regt en internationaal aanzien, gelijk ook van dien vaderlandschen trots, die niet alleen de dappere zonen des vaderlands begeestert tot daden van stouten heldenmoed, maar ook in de bezigheden des vredes een hoogere veerkracht verleent.

Terwijl ik de mij door Z. M. voorgeteekende baan vastbesloten en vol vertrouwen betreed, rigt ik mijn eersten blik op datgene, wat den wettigen en geregelden staat boven alle andere kenmerkt, nl. de persoonlijke vrijheid zijner burgers, opdat voortaan ieder individu met betrekking tot godsdienst en geweten, tot geestelijke en stoffelijke belangen zich verhenge in de zelfstandigheid, welke gepaard kan gaan met een geregeld gemeentewezen, welke volgens de ondervinding van vrije staten heilzaam is zoowel voor 't geheel als voor ieder persoon, en bovenal onvermijdelijk is in ons vaderland, waarin niet alleen alle nationaliteiten, maar ook alle belijdenissen in onoplosbare verbinding vereenigd aanwezig zijn.

Het keizerlijk diploma spreekt het uit, dat de vrije uitoefening der godsdienst gelden moet als een der eerste grondstellingen van staat; 't is echter noodzakelijk, dat in dit punt de keizerlijke wil in de geheele uitgestrektheid zijner humane bedoeling ten uitvoer wordt gelegd. Vrije uitoefening van godsdienst brengt hare natuurlijke konsequenties op het veld van burgerlijk en staatkundig regt onophoudelijk met zich. Daarom is het Zr. M. uitdrukkelijke begeerte, dat ook de burgerlijke en staatkundige regten in den geest van geregelde vrijheid tegen elke benadeeling worden beschermd, dat de wederkeerige betrekking der verschillende geloofsbelijdenissen op den voet van die billijkheid en ware liefde tot den naaste worden geregeld, die beantwoordt aan den wezentlijk tusschen haar bestaanden vrede.

Wetenschap is magt. Ik beschouw het als een der grootste verpligtingen der regering, het edele streven aller nationaliteiten, om zich door eigen kracht tot een grootere geestelijke ontwikkeling te verheffen, naar haar vermogen te ondersteunen. Moet het aan de enkele natien worden overgelaten het geestelijk kapitaal, dat in steeds grootere kringen vruchtbaarmakend moet werken, óf uit zich-zelf hervoorttebrengen óf het uit den rijkdom eener meer ontwikkelde taal zelfwerkend te ontleenen, zoo zal de regering toch, in zooverre zij in staat is bevorderend te werken, niets onopgemerkt laten, wat dezelfde zorgvuldigheid voor allen kan uitwerken; steeds echter en in alles zal zij de hoogste doeleinden der wetenschap in 't oog houden.

Ik acht het noodzakelijk hier uitdrukkelijk op te merken, dat niets verder van de bedoelingen der regering verwijderd is, dan het streven, de een of andere nationaliteit van zich-zelf te vervreemden, dewijl zij doordrongen is van de overtuiging, dat alle burgers het vaderland zooveel te inniger zullen toegedaan zijn, hoe meer zij daarin hunne natio aliteit niet slechts verzekerd, maar ook beschermd en bevorderd zien, en hoe meer zij erkennen dat de hulp en bescherming, die de regering aanbieden, ruim genoeg is, om allen gelijkmatig te omvatten.

Met betrekking op de drukpers, die men moet achten als een der magtigste hefboomen ter uitbreiding van kennis en gevoelens, daardoor ook van die, welke den kern eener gezonde beschaving uitmaken, is die schikking gemaakt, dat elk preventief ingrijpen wegvalt. De billijkheid vordert te erkennen, dat de dagbladpers in verschillende moeijelijke toestanden de zaak des vaderlands met talent en ijver heeft behartigd, vooral ook ten tijde des oorlogs in het afgeloopen jaar vaderlandslievende houding en bedaardheid gelukkig heeft weten te verbinden. Deze ervaring is geschikt om vertrouwen in te boezemen, en het vertrouwen, dat de regering besloten heeft aan de pers te schenken, zal naar ik hoop er toe bijdragen, haar te doen blijven op den weg der gematigdheid, des hartstogteloozen, bezonnen oordeels, der welvoegelijkheid, en haar te vervullen met dien edelen trots, waartoe de roeping, op millioenen onderrigtend te werken, regtigen kan. Het bewustzijn der zelfstandigheid zal haar tevens evenzeer doordringen met het gevoel der eenige en verhoogde verantwoordelijkheid voor vorm en inhoud, als voor uitspattingen bewaren.

Niemand kan ontkennen, dat het gedijen der stoffelijke belangen wel in de eerste plaats wortelt in de zelfstandige bedrijvigheid der individuen. Ook is het een der wezentlijkste verpligtingen van de zelfstandige gemeente, der autonome staatsligchamen en de in alle landen gegronde vrije associatien en nijverheidsgenootschappen, de rijke bronnen van produktie en gewin met voordeel te ontginnen. Desniettemin is echter ook de regering in staat invloed uitteoefenen en hulp te bieden aan de ontwikkeling van landbouw, boschkultuur, bergwezen, industrie en handel, kortom van alle bronnen van welvaart, door middel van het onderwijs, deze onuitputtelijke bron van alle volmaking, door opwekking, aansporing en het wijzen op uitstekende voorbeelden. De keizerlijke regeringspersonen hebben ten allen tijde hierin eene niet te miskennen werkzaamheid ontwikkeld, ook trapsgewijze goede gevolgen verkregen of ten minste daartoe medegewerkt, waarvan stad en land, de degelijke boerenstand, die zijns gelijken zoekt in alle landen van Europa, de bekwaamheid der industrieele wereld, het opgewekte leven overal verheugend getuigenis geven. Op dezen weg niet te vermoeijen, maar met verdubbelden ijver voort te gaan, is zulk een duidelijke en dankbare pligt, dat ik naauwelijks noodig heb, hierop uwe aandacht te vestigen.

Eigen en vreemde ervaring heeft bij ons, gelijk nu reeds in het grootste deel van Europa, de overtuiging ingang doen vinden, dat de regtspleging moet gescheiden zijn van het bestuur, en dat zij, in hare beide takken, in het burgerlijk en strafregt, alleen door eene, onder kontrole der openbaarheid staande, mondelinge bedeeling, in dien snellen gang gebragt kan worden, die overeenstemt met alle andere inrigtingen van het maatschappelijk leven. Terwijl in alles, in produktie en verkeer, in handel en wandel de beweging veel schielijker is geworden, mag de regtspleging niet alleen nog het oude moeijelijke pad der omslagtigheid bewandelen, die wel is waar in overeenstemming was met vroegere tijden, maar niet meer met het tegenwoordige.

Met het oog op deze veranderde omstandigheden, kan de regering niet aarzelen, de hieruit volgende konsequenties in alle volkomenheid in haar programma op te nemen, terwijl zij tegelijk de persoonlijke vrijheid zal trachten te omgeven met die bescherming, die de braafheid met regt kan inroepen en de zekerheid des gemeentewezens niet weigeren kan.

Deze doeleinden in vereeniging met de in het diploma als voleinde daadzaken gekonstateerde en bekrachtigde gebeurtenissen van den vooruitgang des tijds, n. l. vrijgeven van grond en bodem, — bevrijding der nijverheid van knellende boeijen, — de gronding van ongehinderd verkeer in den geheelen omvang des rijks door de opheffing der tusschen-tollinie, de opgewekte wedijver van alle talenten door de bevoegdheid om voor een ambt in aanmerking te komen, onafhankelijk van stand en geboorte — en met de, door de gelijkheid voor de wet volvoerde, verwijdering van elken grond tot wederzijdsche vijandelijkheid der standen, die reeds daardoor niet meer tegenover elkander staan, — dit alles kan niet missen te bewerken, dat de Oostenrijker zich met betrekking tot *persoonlijke* en *burgerlijke* vrijheid nevens die volken kan plaatsen, welke hierin door eeuwenoude ervaring den roem hebben behaald, allen overigen tot voorbeeld te dienen.

Ofschoon, gelijk ik hoop, dit schrijven slechts korten tijd de publikatien vooraf gaat, waardoor de door Z M. in het manifest aangeduide *staatkundige* instellingen ook in deze landen in 't leven geroepen zullen worden, zoo kan ik niet nalaten in thans reeds kennis tegeven van zulke wezentlijke punten, die voldoende zullen wezen om den geest te karakterizeren, die deze instellingen doordringen zal, en waarmede uwe werkzaamheid ook in den tusschentijd niet in tegenspraak mag komen, wanneer de gemoederen niet in verwarring zullen geraken, in plaats van eindelijk tot helderheid te komen.

Over de gemeenten en het zelfstandig leven, waartoe zij moeten komen, behoef ik niet wel te zeggen. Zij hebben over 't geheel getoond, dat zij in staat en waardig zijn, zich-zelven te besturen. Beide, wilskracht en inzigt zal zich met ieder dag van voortgezette oefening levendiger ontvouwen. Het zal de taak der besturen echter zijn en ik moet u daarvoor verantwoordelijk stellen, dat men niets onbehoorlijks van de gemeenten eische, dat zij met name zooveel mogelijk verschoond blijven van den eisch tot schriftelijk verkeer, dat men haar echter aan den anderen kant, waar bescherming of onderrigt noodzakelijk is, met die loyaliteit en bereidwilligheid te gemoet kome, die in 't bijzonder verleend kan worden door de ambtenaren des staats, die alles beschermt.

Terwijl ik nu tot de landsstatuten overga, moet ik u vooraf opmerkzaam maken, dat Z M. mij heeft gemagtigd, om onder de grondstellingen daarvan, wat de zamenstelling aanbetreft, op te nemen het beginsel der direkte verkiezing en een uitgebreid kiesregt en verkiesbaarheid; wat de bevoegdheid der vol svertegenwoordiging aanbelangt, het regt van initiatief, — en wat den vorm der verhandelingen aangaat, de openbaarheid; — grondstellingen, die den geest van het diploma van 20 October, dat aan de koningrijken, tot de Hongaarsche kroon behoorende, de vertegenwoordiging hergaf in den geest hunner vroegere wetten, zoo duidelijk weergeven, dat men hiervan niet kan afgaan, wijl door deze grondstellingen tusschen Hongarije en de overige landen gelijksoortigheid en harmonie der staatkundige beginselen mogelijk gemaakt wordt, en wijl ook hun, afgescheiden hiervan, voor andere opgekomen grondstellin-

gen, het inwendige voorregt der bevrediging van de staatkundige behoeften des tijds in allen gevalle moet worden toegestaan.

Niet minder ligt in den geest van het diploma, en wel vooral in het derde artikel, die een beschikking bevat ten gunste van alle landen, met uitzondering van die tot de Hongaarsche kroon behooren, de grondstelling, dat uwe landdagen zich alleen hebben bezig te houden met de inwendige aangelegenheden des lands, en dat daarentegen uwe gemeenschappelijke legislatieve aangelegenheden, in den zin van het in genoemd artikel nitgesproken voorbehoud, tot de gemeenschappelijke behandeling van de landsvertegenwoordiging behooren.

Dat overigens de in den geest van artikel 2 zamenkomende rijksraad soortgelijke, den invloed van dit ligchaam verhoogende eigenschappen behoeft, als in de grondslagen voor de landsstatuten aangeduid zijn, volgt van zelf.

Hij zal dus niet alleen met het initiatief en de openbaarheid zijner verhandelingen moeten zijn toegerust, maar ook vrijelijk uit de landdagen gekozen worden en in betrekking op het aantal zijner leden het gevorderde aanzien en geestelijk gewigt erlangen, 't welk hij in de hem alleen voorbehouden, hoogst gewigtige verrigtingen behoeft.

Wanneer alles, wat ik hiermee aanbevele in uwe opmerkzame aandacht, in 't leven gedrongen is en allengskens tot regt van gewoonte zal zijn geworden, dan hebben wij een groote schrede op den weg van staatkundigen vooruitgang afgelegd.

Terwijl ik u toeroep, u geheel te doordringen van den geest, waarin de voornemens Zr. M. opgevat en uitgevoerd willen worden, opdat het wenschenswaardige doel: herleving des vertrouwens, de genegen medewerking van alle weldenkenden en in 't bijzonder van alle staatkundige ligchamen, bereikt worde, kan ik niet nalaten, uw vaderlandslievenden blik te vestigen op de omstandigheid, dat reeds hierin alles is zamengevat, wat aan konkrete elementen van ware vrijheid ergens in een staat is te vinden, waar men het begrepen heeft, naast de geregelde deelneming der volkeren aan het staatkundig leven, ook de noodige magtseenheid te bewaren, zonder welke ieder deel gevaar loopt, slechts een speelbal van vreemde luimen te worden.

De vaste en opregte uitvoering dezer grondstellingen zal, gelijk overal, ook den bewoners der Hongaarsche kroonlanden de overtuiging inboezemen, dat het de regering in de andere landen met de beloofde staatkundige instellingen niet minder ten volle ernst is, en dat men daarom niet meer, gelijk men eens plach te argwanen — ten regte of ten onregte laat ik daar, — bezorgd behoeft te zijn, dat men meende in de eene helft te onderdrukken, wat ook in de andere landen, plegtig toegestaan, van nu aan gehandhaafd en uitgevoerd zal worden.

De op zulk een wijze te verkrijgen overeenstemming in de staatkundige inrigtingen is het echter, waaraan ook uit dien grond groot gewigt gehecht moet worden, omdat, terwijl zij den door alle patriotten verlangden inwendigen vrede bevordert, in haar ook de grondslag des vermeenden ekonomischen evenwigts erkend moet worden. Wat eindelijk de aanstaande wijzigingen in het staatsbestuur en de u ondergeschikte ambtenaren betreft, zoo strekt het mij tot bijzondere tevredenheid, u te kunnen aanduiden, dat het Zr. M. uitdrukkelijke wil is, geen der aangestelde ambtenaren de veranderingen te laten ontgelden, die onafhankelijk van hun dienstijver en trouw met het oog op hoogere belangen moeten plaats vinden. Terwijl vooreerst door de regtvaardigheid Zr. M. ieder zijn lot verzekerd weet, zal de uitvoering der nieuwe staatkundige organisatie geen reden van onrust kunnen geven, al worden bij gelegenheid de staatkundige instantiën verminderd. Aan de andere zijde is het thans reeds buiten allen twijfel, dat de kortelings opgeheven regeringen van de kleine kroonlanden, ofschoon in kleineren omvang, die bepaald is door het zelfbestuur der volksvertegenwoordiging, hersteld kunnen worden, wijl eener zelfstandige volksvertegenwoordiging ook een staatkundig landsbestuur ter zijde moet staan, opdat geen storende verwikkelingen plaats hebben. Hoe echter ook bij de uitvoering der nieuwe organisatie het lot van enkelen moge worden getroffen, zoo kan ieder overtuigd zijn, en ik bid u dit aan alle uwe ondergeschikte ambtenaren bekend te maken, dat ik uit een natuurlijk gevoel van persoonlijke deelneming niets verzuimen zal wat mogelijk is, om den getrouwen dienaar des lands, die zich en de zijnen heeft toevertrouwd aan de bescherming van een pragmatischen dienstregel, voor 't gevaar te beschermen, in dit vertrouwen bedrogen te worden.

Allen fungerenden ambtenaren beveel ik echter op het uitdrukkelijkst aan, bij hunne pligtsbetrachting zooveel mogelijk mondeling in plaats van schriftelijk te bevelen, de kracht der bewoners te wekken, hen te leiden en voortelichten, het vertrouwen door deugdelijke bevordering der belangen, waarmee zich de ambtenaren boven alles bekend dienen te maken, te versterken, den persoon in zijn regt te beschermen, maar ook de zaak der orde te handhaven, en tegenover de elementen van wanorde en verwoesting des inwendigen vredes, dien ernst te ontwikkelen, die noodzakelijk is, om het gezag der regering volkomen in stand te houden, waarin gij op mijne krachtdadige ondersteuning rekenen kunt. Vijanden van vrijheid en vaderland zijn ook zij, die den naam vrijheid misbruiken, om haar op dwaalwegen te voeren of te overdrijven.

Het strengste vasthouden aan de wet is daar het noodzakelijkst, waar een staat met een gewigtige, ja beslissende hervorming bezig is.

Met fijn begrip de geregtigde openbare meening in zich op te nemen, is het kenmerk van de bekwaamheid des staatsmans en zal bij mij steeds bereidwillige erkentelijkheid vinden. Openbaarheid in de openlegging der betrekkingen en toestanden is het eerste vereischte van een mannelijk karakter, alleen daarop kan wederzijdsch vertrouwen tusschen superieur en inferieur gegrond worden. Door dat vertrouwen wordt echter in de dienst van Zr. M. de ijverige zamenwerking mogelijk, in den geest der grondstellingen, die ik in een rij hoofdpunten in dit mijn schrijven heb nedergelegd.

(*Triester Zeitung.*)

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		AGENTEN.
Februarij	13	Nederlandsch	bark	Kosmopoliet	C. J. Westerink	Cheribon	7 Febr.	Haager & Schuurman.
〃	—	Ned. Indisch	stooms.	Oenarang	S. van Hulsteijn.	Soerabaija	10 〃	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
〃	14	〃	schoener	Padang	Tan Imsoeij	Riouw	2 〃	Gezagvoerder.
〃	16	Spaans	oorl. stooms.	Valienti		K. de G. Hoop		Martin, Dyce & Co.
〃	—	Zweedsch	brik	Cleopatra	E. M. Daanberg	〃		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Februarij	14	Nederlandsch	schip	Triton	H. G. T. Adriaans	Soerabaija en Pasoeroean
〃	—	〃	bark	Burgemeester van Reenen	van der Meer van Kuffeler	Singapore
〃	15	〃	〃	Ida Elisabeth	van Doorn	Soerabaija
〃	17	H. B. M.	stooms.	Terooz ... Komdt.	James Tronson,	koerst. om de Noord West
〃	—	Noorw.	schip	Norma	Normann	Holland
〃	—	Ned. Indisch	stooms.	Prins van Oranje	J. Prins	Samarang en Soerabaija

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Sperwer*	C. H. Schreuder		Haager & Schuurman.
〃	〃	Maarten van Rossem*	P. F. Rijken	Cheribon, Tagal en Pecalongan	〃
〃	〃	Willem Hendrik*	H. Beckering		Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Johanna Maria	Wilhelmie	Nederland	van Ommeren, Rueb & Co.
〃	schip	Burgemeester Hoffman*	T. de Wit		〃
〃	brik	Princes Charlotte*	Hille		〃
〃	〃	H. Willebrordus*	Kleve	Singapore	〃
〃	schip	Johannes Lodewijk	H. van der Waal	Samarang en Soerabaija	J. Cezard & Co.
〃	〃	Doggersbank*	T. Mammes	Soerabaija	〃
〃	bark	Albrecht Beijling	G. L. Muller		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
〃	schip	Nieuw Holland	L. Tuk	Samarang	B. Koperamit & Co.
〃	〃	Henriette Maria	P. Tjebbes		〃
〃	〃	Prins Maurits	J. Bart		〃
〃	bark	Jannetje*	A. Lupcke		〃
Ned. Indisch	brik	Jeannette Maria*	A. Kuipers		P. Landberg & Zoon.
〃	bark	Atiat Rachman*	Sech Maskatie	Samarang	Buijs, Jacobsen & Co.
〃	schoener	Banda Balgair*	Sech Daheman	Soerabaija en Amboina	〃
〃	bark	Iskandria*	D. T. Varkevisser	Cheribon	B. J. Jacobs.
〃	brik	Zwaluw*	P. Bloem		Haager & Schuurman.
〃	bark	Johanna*	A. Tholen		P. Landberg & Zoon.
Engelsch	〃	Equinox*	Williamson	Engeland	Tolson, Hust & Co.
〃	schip	Victoria*	Dorsa,		Hunter, Heughton & Co.
Fransch	〃	Louis Cezard*	Thomas		J. Cezard & Co.
Zweedsch	bark	G. B. Carr*	John v. Windrufva		〃
Amerikaansch	〃	Windward*	H. P. Hamlim	Soerabaija	Dümmler & Co.
Oldenburg	〃	Gottorp*	R. Bergfeldt		E. Moormann & Co.
Hamburg	brik	Christian*	Binder		C. Bahre & Ci Kinder.
〃	bark	George en Henry*	J. Peters	Soerabaija	The Borneo C. Limited.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	VAN
Jan.	31	Nederlandsch	bark	Sophia Koningin der Nederlanden	L. Klein	Samarang
〃	—	〃	〃	Wilhelmina	H. A. Tholen	Bezoekie
Febr.	1	〃	〃	Calijpso	G. Poolman	Batavia
〃	2	Ned. Indisch	〃	Abbool Hassim	S. A. Alhabassij	Banjermassing
〃	3	Nederlandsch	〃	Admiraal de Ruiter	S. Stapert	Batavia
〃	—	Ned. Indisch	stooms.	Padang	A. Guijot	Banjermassing
〃	—	〃	bark	Fathal Haer	S. M. b. Ombarak	Grissee
〃	—	〃	〃	Faidul Moebarek	H. b. Noordin	Indramaijoe
〃	—	〃	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Batavia
〃	4	〃	bark	Anis Baigaer	Achm. b. Soeakar	Batavia
〃	5	Nederlandsch	〃	Graaf v. Heijden Reinestein	J. Wamsteker	Batavia
〃	7	Ned. Indisch	stooms.	Oenarang	S. van Huistijn	Batavia

Vertrokken schepen van *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Febr.	1	Nederlandsch	bark	Maria Adriana	S. van der Held	Pasoeroean
〃	2	Ned. Indisch	〃	Pichtura	K. H. Leonhard	Ternate
〃	—	Nederlandsch	〃	Elisabeth	H. A. Harms	Pasoeroean
〃	—	〃	〃	Prins van Oranje	J. Henning	〃
〃	—	Ned. Indisch	〃	Charles	Kamaralie	Panarockan
〃	3	Nederlandsch	〃	Cornelia Hendrika	C. Jaski	Nederland
〃	4	Ned. Indisch	〃	Little Tot	Katjoong	Panarockan
〃	—	〃	〃	So-ootdjiem	Intje Lanang	Banjoewangie

In lading liggende schepen te *Soerabaija*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Ridderkerk	H. Teerlink	Nederland	B. Keperamft &. Co.
〃	〃	Vier Gebroeders	Bonk	Nederland	〃
〃	〃	Australie	Jochems	Nederland	〃
〃	〃	Watergeus	H. R. Gieszen		E. ten Brinck & Co.
〃	bark	Kaap Hoorn	L. J. Dik		〃
〃	〃	Wilhelmina	Ihnen		〃
〃	〃	Prins Frederik der Nederl	C. C. Witt		Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Marianne	Gronbeck	Rio. Janeiro	〃
〃	〃	Admiraal de Ruiter	Stapers	Nederland	〃
Engelsch	〃	Annie Archibald	John Furneij		J. F. van Leeuwen & Co.
Nederlandsch	〃	Elisabeth	H. A. Harms	Nederland	〃
〃	〃	Brouwershaven	P. Janzen	Nederland	〃
Hamburgsch	〃	Joachim Christian	Holm		Fraser, Eaton & Co.
Nederlandsch	〃	Anna & Elize	Jaski	Nederland	〃
Zweedsch	〃	Avik	Ahlborg	Finland	〃
Bremer	〃	Cappella	Lange	Finland	Mathieu, Ebbs, Ruys & Co.
Hamburgsch	bark	Malvina Vidal	Kessal	Rotterdam	〃
Ned. Indisch	stoomb.	Samarang Packet	Scheel		〃
Hamburgsch	bark	Amazone	Riese	Rotterdam	〃
〃	〃	Antoinette Seraphine	A. Victor	Rotterdam	P. Kervel & Co.
Nederlandsch	〃	Magdalena	J. Kooy	Amsterdam	〃
〃	〃	Ottolina	Eelemas	Amsterdam	〃
〃	〃	Maria Annes	van Deursen	Amsterdam	〃
Engelsch	〃	Schotch Lassie	Kennedy		Hill, Broekman & Co.
〃	〃	Stately	Wicherley	China	Mc. Lennan & Co.
Zweedsch	〃	Catharina	Olsen		〃
Nederlandsch	〃	Calijpso	Poolman	Amsterdam	〃

Aangekomen schepen te *Pasoeroean*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN
Febr.	1	Nederlandsch	schip	Admiraal Tromp	J. van Tubergen	Soerabaija
〃	2	〃	〃	Maria Adriana	S. van der Held	〃
〃	4	〃	〃	Elisabeth	H. A. Harms	〃
〃	—	Indisch	〃	Prins van Oranje	J. van Hensing	〃

Vertrokken schepen van *Pasoeroean*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Januarij	30	Nederlandsch	schip	Louize Roelofiene	J. A. Sijbrandij	Nederland
〃	—	〃	〃	Baltimore	G. A. Brakke	〃
〃	31	〃	〃	Pollux	H. P. Cruijs	〃
〃	—	〃	〃	Aldebaran	B. G. Meijboom	〃

In lading liggende schepen te *Pasoeroean*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	Henriette Elizabeth Susanna	Meij Boom	Nederland	Gezagvoerder.
〃	〃	Odelia Margaretta	J. Marteni van Geffen	〃	〃
〃	〃	Elizabeth Anthoinette	A. Besier	〃	〃
〃	〃	Cornelia Henriette	K. C. de Veer	〃	Fraser, Eaton & Co.
〃	〃	Bato	Van den Burg	〃	〃
〃	〃	Admiraal Tromp	J. van Tubergan	〃	Gezagvoerder.
〃	〃	Maria Adriana	J. van der Held	〃	〃
〃	〃	Prins van Oranje	J. van Hensing	〃	〃
〃	〃	Elisabeth	H. A. Harms	〃	〃
Zweedsch	〃	Balder	Sjobreg	〃	Fraser, Eaton & Co.

Aangekomen schepen te *Indramaijo*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan.	30	N. I.	schoen.	Bientan Toedjoe	Goeij	Samarang

Vertrokken schepen van *Indramaijo*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan.	28	Frans.	schip	Chateau du Gol	E. François	Samarang

Aangekomen schepen te *Cheribon*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan.	29	Ned.	bark	Ouderkerk a/d. Amstel	Swart	Samarang
〃	30	N. I.	stooms.	Menado	Couteron	〃

Vertrokken schepen van *Cheribon*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan.	30	N. I.	stooms.	Menado	Couteron	Batavia
Febr.	2	〃	bark	Joengoen	Lim Tiauwkie	Soerabaija

Aangekomen schepen te *Grissee*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan.	25	N. I.	bark	Alnoer	Marzoekie	Soerabaija
〃	28	〃	〃	Naim Balgijer	Baoeseer	〃
〃	30	〃	〃	Tatas Bandjermasin	Mohamat	Pasoeroean

Vertrokken schepen van *Grissee*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan.	25	N. I.	brik	Salim	Bahasoean	Soerabaija
〃	—	〃	〃	Fathool Salam	Bakar	Passoer[illegible]
〃	26	〃	bark	Banel Gair	Derhim	[illegible]
Febr.	2	〃	〃	Fathal Hair	Bahasoean	〃
〃	—	〃	〃	Tatas Bandjermassing	Mohamat	[illegible]

Aangekomen schepen te *Pekalongan*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	[illegible]
Jan.	28	N. I.	bark	Oeij Sinjo	Oeij Hoilem	[illegible]
〃	30	〃	〃	Esperanza	Tjianghie	[illegible]

Vertrokken schepen van *Pekalongan*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Febr.	4	N. I.	bark	Esperanza	Tianghie	[illegible]

Aangekomen schepen te *Sumanap*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan.	28	N. I.	schoen.	Miftail Farie	Tahir	[illegible]

Vertrokken schepen van *Sumanap*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	[illegible]
Jan.	29	N. I.	schoen.	Mansoeroen	[illegible]	[illegible]

Aangekomen schepen te *Tagal.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan. 27	N. I.	bark	Soengoan...........	Tio Diantjin..	Cheribon
„ 30	Ned.	schip	Adriana Petronella...	Annokee......	Batavia

Vertrokken schepen van *Tagal.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Febr. 2	N. I.	bark	Soengoan............	Tio Diantjin..	Rembang

Aangekomen schepen te *Panaroekan.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan. 24	Ned.	schip	Delftshaven..........	Schaap.......	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Panaroekan.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan. 25	N. I.	schip	Charles.............	Kamar Alie...	Soerabaija

Aangekomen schepen te *Banjoewangi.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan 26	Ned.	bark	Herman..............	Lutterberg....	Soerabaija
„ 27	„	„	Cornelia.............	Witt.........	„
„ —	N. I.	schoen.	Venus...............	Jan..........	Ampenan
„ 28	Ned.	bark	J. C. Schotel........	v. Beest Holle	Pasoeroean
„ 30	„	„	Henriens Gerardus...	van der Zee..	„
„ —	„	„	Broedertrouw........	Rotgans	„
Febr. 1	„	„	Constance...........	Kimmere.....	Probolingo
„ —	„	„	Minister Thorbecke...	van Duyn....	Samarang

Vertrokken schepen van *Banjoewangi.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan. 27	Ned.	bark	Macasser............	de Boer......	Sijdney
„ —	N. I.	schoen.	Venus...............	Jan..........	Bali Badong
„ 28	Ned.	bark	Herman..............	Luttenberg ...	Amsterdam
„ —	„	„	Cornelia.............	Witt.........	„
Febr. 1	„	„	J. C. Schotel........	v. Beest Holle	Rotterdam

Aangekomen schepen te *Palembang.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Dec. 29	N. I.	bark	Djelasie............	Said Alie.....	Singapore
Jan. 2	„	„	Kim Tiantaij........	Gietjoen......	„
„ —	„	brik	Beesroel Karim......	Said Honem..	„
„ 3	„	bark	Kim Hingsin........	Lim Biauwtioe	„
„ 4	„	„	Oedjong Pandan.....	Iong Kingjang	Batavia
„ 5	„	schoen.	Atiat Toolbarie......	Said Salim....	„
„ 10	Eng.	bark	Ellen Banks.........	Oei Liangpit..	Muntok
„ 12	N. I.	schoen.	Indramaijoe.........	Tjinghiang....	Singapore
„ 26	„	bark	Srie Palembang......	Lie Bok......	Batavia

Vertrokken schepen van *Palembang.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan. 12	N. I.	schoen.	Kamaroedin.........	Machmoedin..	Sumanap
„ 22	„	brik	Noerhassim..........	Said Kassim..	Cheribon
„ 23	„	schoen.	Maria...............	Dorasak......	Sumanap

Aangekomen schepen te *Benkoelen.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Dec. 30	N. I.	stooms.	Ambon...............	W. Vogel	Padang
Jan. 9	„	brik	Banda Balhair.......	Sech Daheman	Sumanap
„ 12	„	schoen.	Kieuwsing...........	Sie Doeraman.	Eil. Engano
„ 16	„	„	Maria Catharina.....	Tenga........	Batavia
„ 25	„	stooms.	Macasser............	Kuller	„

Vertrokken schepen *van Benkoelen.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Dec. 30	N. I.	stooms.	Ambon...............	W. Vogel	Batavia
Jan. 23	„	schoen.	Maria Catharina.....	Tenga........	Padang
„ 25	„	stooms.	Macasser............	Kuller	„
„ 30	„	brik	Banda Balhair.......	Sech Daheman	Soerabaija

Aangekomen schepen *te Amboina.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Nov. 6	Z. M.	stooms.	Het Loo. lt. t/z. 1e kl.	von Schmidt..	Nunialie
„ 15	„	„	Het Loo. lt. t/z. 1e kl.	„	Ceram
„ 23	„	„	Het Loo. lt. t/z. 1e kl.	„	„
„ 30	„	„	Vice Adm. Koopman.	Zwaanshals...	Ternate
„ —	N. I.	„	Padang..............	Guijot........	Banda
Dec. 2	Z. M.	„	Het Loo. lt. t/z. 1e kl.	van Schmidt..	Ceram
„ 6	N. I.	schoen.	Frederika...........	Tjie Ihoei....	Ternate
„ 13	„	„	Jupiter..............	Voll.........	Makasser
„ 18	Z. M.	stooms.	Gedeh.... kt. lt. t/z.	Siedenburg ...	Banda
„ 22	„	„	Vice Adm. Koopman.	Zwaanshals...	„
„ —	Gouv.	„	Java................	Bernoster.....	„
„ 31	N. I.	„	Menado..............	Conteron.....	„

Vertrokken schepen van *Amboina.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Nov. 8	Z. M.	stooms.	Het Loo. lt. t/z. 1e kl.	von Schmidt..	Nunialie
„ 10	„	„	Het Loo. lt. t/z. 1e kl.	„	Ceram
„ 22	„	„	Vice Adm. Koopman.	Zwaanshals...	„
„ —	„	„	Het Loo. lt. t/z. 1e kl.	von Schmidt..	„
„ 29	„	„	Het Loo. lt. t/z. 1e kl.	„	„
Dec. 1	N. I.	„	Padang..............	Guijot.......	Ternate
„ 8	Z. M.	„	Het Loo. lt. t/z. 1e kl.	von Schmidt..	„
„ 11	N. I.	schoen.	Sedelher............	de Freetes....	Banda
„ —	Z. M.	stooms.	Vice Adm. Koopman.	Zwaanshals...	„
„ 21	„	„	Gedeh.... kt. lt. t/z.	Siedenburg...	Makasser
„ 28	„	„	Vice Adm. Koopman.	Zwaanshals...	Saparoea
„ —	Gouv.	„	Java................	Bernoster.....	„
Jan. 3	N. I.	„	Menado..............	Conteron.....	Banda

Aangekomen schepen te *Balangnipa.*

DATUM.	VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Dec. 17	Z. M.	stooms.	Phoenix ..... komdt.	Bijleveld	Makasser.

Vertrokken schepen van *Balangnipa*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGV.	NAAR
Dec. 20	Z. M.	stooms.	Phoenix...... komdt.	Bijleveld	Makasser

Aangekomen schepen te *Makassar.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan. 12	N. I.	schip	Soedeel barie,.......	Sech Djamie..	Soerabaija
„ 15	„	stooms.	Menado.............	Conteron,.....	Koepang
„ —	„	„	Ambon,.............	Vogel	Soerabaija
„ 24	„	Z. M.	Phoenix,............	Bijleveld......	Ambon
„ 28	Ned.	„	Vice Adm. Koopman	Zwaanshals...	Saijloos

Vertrokken schepen *van Makassar.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan. 12	N. I.	bark	l'Amitie,............	Valberg,......	Moluccos
„ —	„	schoen.	Maria,..............	Ong Tjie Sing.	„
„ —	Hamb.	bark	Henrich,............	Speeler,......	Macao
„ 13	N. I.	„	Arief Bandjermaas,...	Moh. Hassin.	Moluccos
„ 17	„	brik	Carolina Amelia,.....	de Vos	„
„ —	Z. M.	stooms.	Phoenix.............	Bijleveld......	Bima Saijloos
„ —	„	bark	Tjin Sing,...........	Kwee Soijan ..	Passir
„ 16	„	stooms.	Menado.............	Conteron......	Soerabaija
„ 20	„	schoen.	Bee,................	Oen Samaula..	Rotterdam
„ 28	Ned.	bark	Maria Magdalena.....	Willenbrink...	Moluccos

Aangekomen schepen te *Bonthain.*

DATUM.	VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct. 3	Eng.	schip	Idas................	Manley,......	Liverpool
„ 8	N. I.	„	Baboel Joesoer.......	Sech Almain..	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Bonthain.*

DATAM.	VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct. 5	Eng.	schip	Idas	Manley	Manilla
„ 8	N. I.	„	Baboel Joesoer.......	Sech Almain..	Hongkong

Marktprijzen.

TE BATAVIA, DEN 15 FEBRUARIJ.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN VAN	PRIJZEN TOT	AANMERKINGEN.
Arak.................. ℔ legg.	60.—	....	afgedaan.
Casia, Vera..................	....	....	niet aan de markt.
Cubeben.....................	....	....	schaarsch.
Cochenille...................	85.—	....	zonder afdoeningen.
Klapper Olie.................	22.—	23.—	tamelijke voorraad.
Gom Elastiek......... ℔ pic.	70.—	88.—	ger. afdoeningen.
« Benzoin..............	55.—	120.—	zonder handel.
« Dammar......... ℔ pic.	24.—	...—	afgedaan.
Gutta Percha.................	76.—	....	voorr. gering.
Rotting, Banjermassing.......	8.—	....	verkoopen.
« Padang...............	6.—	....	zonder voorraad.
Sandelhout...................	....	....	niet aan de markt.
Tin..........................	86.—	....	afgedaan.
Foelie N°. 1.................	50.—	....	vraag gering.
Huiden, Koe.................	3.—	4.—	«
« Buffel.......... ℔ st	3.—	3.75	zonder kooplust.
Kruidnagelen.......... ℔ pd.	25.87	....	
Koffij, Java..................	35.—	....	nominaal.
« Padang..................	....	....	niet aan de markt.
Notenmuscaat No. 1..........	75.—	....	aangeboden.
Indigo.......................	4.15	....	prima kwal. te Sam.
Peper, zwarte................	20.—	....	nominaal.
« witte..................	36.—	....	nominaal.
Sapanhout, Manila in Entrep.	6.—	....	zonder vraag.
„ Java......... ℔ pic.	3.—	4.—	zonder handel.
Suiker No. 16................	16.50	....	omzet gering.
Rijst, Indramaijoe met zakken.	....	....	oogst verkocht.
« Witte Batavia 1e kwalit.	175.—	190.—	voorr. gering.
« „ „ 2e „......	150.—	165.—	«
« Cargo..................	130.—	145.—	«

Wisselkoers.

Op Holland 6/m. dato 102 @ 102½% bij partikulieren.
„ „ „ „ 101 „ „ de Factorij
„ „ „ „ 102 „ „ het Gouvernement.
„ Londen „ Zigt 11,40 per £
„ China ƒ 2,80 per dollar nominaal
„ Singapore ƒ 2,70 per $
„ Calcutta ƒ 123,— 100 Cs. Rs.
Spetien. Sovereings ƒ 12,75
Ducaten 7,20 oude
„ 6,25 nieuwe
Mex. Dollars zonder voorraad.

Vrachten.

HOLL. *Wilhelmina* sloot af naar de Golf van Perzië en terug voor ƒ 23.500 infull. *Maarten van Rossem* werdt door de Factorij opgenomen @ ƒ 87,50 ℔ Last voor Suiker om op de kust te laden naar Rotterdam. *Sophia Koningin der Nederlanden* bekwam ƒ 82,50 voor Suiker en ƒ 65,— voor Tabak om te Soerabaija te laden naar Rotterdam. *Calijpso* laadt Suiker te Probolingo @ ƒ 82,50 naar Amsterdam. *Nieuw Holland* laadt op de kust Suiker @ ƒ 80,— en hier @ ƒ 75,— naar Amsterdam. *Schiller* bekwam $ 47½ c. voor Rijst van hier naar Hongkong. *Honingbij* bekwam ƒ 72 50 voor Rijst hier en ƒ 87,50 voor Suiker te Pasoeroean te laden naar Amsterdam. *Graaf van Heiden Reinestein* bekwam $ 6500 infull van Soerabaija naar Amoij. *Sperwer* bekwam ƒ 75,— voor Koffij, ƒ 87,50 voor Suiker en ƒ 97,50 voor ligt goed, hier te laden naar Amsterdam. *Johanna Maria* ƒ 72,50 voor Rijst, ƒ 85,— voor Suiker van hier naar Rotterdam. *Watergeus* werdt te Soerabaija bevracht @ ƒ 15,— voor Suiker, aldaar te laden.

AMER. *Homer* laadt hier @ £ 3 15/- ℔ ton voor Suiker naar Melbourne.
ZWEEDSCH. *Hebe* laadt @ ƒ 87,50 Suiker te Cheribon naar Amsterdam.

Handelsberigten.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA,

VAN 10 TOT 12 FEBRUARIJ 1861.

Aanvoer.

Van Decima per N. I. brik *Zwaluw*, gez. Bloem, agt. Haager en Schuurman.

2600 kn. was, 80 do. patjongs, 28 do. geschenken, *N. H. M.*
294 coll. Jap. goederen, 121 roll. matten, 40 bn. kanting, 25 martevanen, 215 pakk. bezems, *Pandel en Stiehaus.*
2 kn. diversen, *Brandon en co.*
3 ankers, 2 kettingen, 10 tuigkettingen, 1 kt. en 34 bs. Jap. goederen, *Busing, Schröder en co.*
40 kn. Jap. goederen, *Gebrs. Roselje en co.*
194 coll. porceleinwerk, 8 do. lakwerk, 89 do. Jap. schutsels, *John Bryce en co.*
16 bn. kamfer, 100 kn. sla olie, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
4 kn. lakwerk, *Paine, Stricker en co.*
1 bl. Jap. goederen, *C. Bahre en G. Kinder.*
2 kn. diversen, *Dümmler en co.*
2 coll. diversen, *van Ommeren, Rueb en co.*
25 kn. medicijnen, *B. Kopersmit en co.*
24 kn. medicijnen, *A. Picart.*
78 kn. Jap. goederen, 10 roll. matten, 2 kn. schutsels, *Order.*
1 kt. boekwerken, *Lange en co.*
3 kn. monsters, *Pruiss. Consulat.*

Van Nederland per Ned. schip *Albrecht Beijling*, gez. Muller, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

20 vs. zilv. en 146 do. kop. munt, *N. H. M.*
152 coll. provisien, 10 kn. en 11 coll. kramerijen, 2 kn. zeep, 7 do. manufact., 1 do. tibets, 2 do. leder, 1 do. zijden goederen, 1 do. hoeden, *H. en A. Straus.*
12 kn. bitter, 50 bn. garens, 4 kn. naalden, *C. Bahre en G. Kinder.*
4 kn. manufact., *B. Andreas en co.*
1 kt. provisien, 3 kn. ...., 25 vn. meel, 6 do. gort, 12 do. spek, *J. Cezard en co.*
13 kn. manufact., 6 do. diversen, 100 md. min. water, *Gumprich en Strauss.*
37 coll. manufact., 60 kn. wijn, *Pandel en Stiehaus.*
30 kn. wijn, 200 keld. genever, 6 kn. manufact., *Dümmler en co.*
5 kn. kramerijen, 100 do. wijn, *Leon en Reiss.*
15 kn. eau de cologne, *Haager en Schuurman.*
2 kn. manufact., *E. Moormann en co.*
2 piano's, *van Ommeren, Rueb en co.*
1 kt. diversen, *Adam en co.*
18 kn. portwijn, 4 do. sla olie, 2 do. chocolaad, *van Riel en ter Gouw.*
2 vn. en 10 kn. ...., *Hagedorn, Plump en co.*
4 kn. manufact., *Niederer en co.*
2 kn. kantoorbehoeften, 1 do. diversen, *G. Kolff en co.*
10 kn. diversen, *A. Picart.*
2 kn. modewaren, *Herment Bastiàré.*
3 kn. diversen, *H. Ohaulan, Deeleman en co.*
5 kn. manufact., 100 ks. kaas, 100 md. min. water, *Metzendorff, Wilmans Ruijs en co.*
200 md. min. water, *Robbers.*
363 kn. manufact., 68 bn. drills, 200 vs. boter, 6 kn. kaarten, 150 hammen, 90 md. min. water, 50 ks. kaarsen, *van Maanen en co.*
100 vs. boter, 100 ks. kaas, 1 kt. glaswerk, 1 do. diversen, 12 do. brandy, 80 vs. haring, 75 ka. bier, 4 kn. en 40 coll. provisien, 50 hammen, 10 ps. ger. vleesch, 50 kazen, 5 kn. wijn, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
200 md. min. water, 6 kn. diversen, 150 vs. boter, *Order.*

Voor Samarang.

80/m. steenen, *N. H. M.*
60 kn. wijn, 7 do. manufact., 2 do. diversen, *van den Broek en Veeckens.*
17 coll. wijn, 50 md. water, *'tHooft en co.*
2 kn. spiegelglas, 10 coll. lampen, 45 do. meubelen, *van Maanen en co.*
125 coll. en 50 kn. wijn, 2 kn. diversen, 2 do. piano's, 1 do. zeep, *Dorrepaal en co.*
8 kn. diversen, *Hijmans en co.*
24 geldkisten, 3 kn. manufact., *Jacobson en co.*
1 geweer, *Prosper van den Broek.*
5 kn. spiegels, *McGillavry.*
2 kn. diversen, *de Haas.*
22 kn. wijn, *Pringiers en co.*
110 vs. boter, 22 kn. wijn, 30 do. bier, 6 ank. azijn, *Order.*

Van Nederland per Ned. schip *Admiraal Piet Hein*, gez. Hazewinkel, agt. J. Cezard en co.

1 partij steenkolen, 10 vs. zilv. munt, *N. H. M.*
200 vs. boter, 50 kazen, 200 hammen, 40 md. min. water, 50 ps. ger. vleesch, 20 vs. worst, 15 led. leggers, *Gezagvoerder.*

Van Nederland via de Kust van Guinea per Ned. schip *Burgemeester Hoffman*, gez. de Wit, agt. van Ommeren, Rueb en co.

150/m. steenen, *N. H. M.*
130 led. leggers, *Agenten.*
50 led. leggers, *J. Cezard en co.*

Van Londen per Hamb. schip *George en Henry*, gez. Petens, agt. Borneo C. Limited.

114 coll. manufact., *Martin, Dyce en co.*
3 coll. manufact., *Tolson, Hunt en co.*
25 vn. bier, *Adam en co.*
47 coll. en 1 kt. machinerien, 1 kt. bladkoper, 52 vn. bier, 1 coll. diversen, 1 vt. glaswerk, 53 kn., 1 bl. en 44 coll. manufact., 12 coll. wijn, 25 ankers, *Order.*
66 st. ijzer, 418 coll. machinerien, *Pitcairn, Syme en co.*
15 kn. bladkoper, 14 vn. wijn, *Maclaine, Watson en co.*
53 coll. machinerien, *J. Cezard en co.*
150 vn. bier, *Morgan, Melbourn en co.*
100 vn. bier, 26 coll. machinerien, 396 kn. brandy, ...
410 vn. bier, 2 vn. wijn *Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.*
180 vs. menie, *C. Bahre en G. Kinder.*
67 vn. bier, *W. de Jong.*
30 vn. bier, 14 do. inkt, 1 kt. manufact., *Gumprich en Strauss.*
7 kn. lederwerk, 58 coll. manufact., *Burt, Myrtle en co.*
10 kn. manufact., 6 kn. en 69 st. ...., *Hunter, Houghton en co.*
2 coll. verf en ijzerwerk, *John Pryce en co.*
6 vn diversen, *Strauss.*

Van Nederland per Ned. schip *Prins Maurits*, gez. Bart, agt. B. Kopersmit en co.

80 led. leggers, 32 coll. manufact., 3 do. provisien, *Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.*
25 kn. papier, 2 do. koopmanschappen, 14 coll. wijn, 50 vs. meel, 8 coll. machinerien, *G. Buijn en co.*
1 kt. koopmanschappen, *A. J. Brouwer.*
35 coll. provisien, 30 vs. meel, 30 kn. wijn, 2 do. lederwerk, 27 kn. koopmanschappen, *Order.*
5 kn. papier, *John Pryce en co.*
40 bn. zakken, 9 do. dekens, *Pitcairn, Syme en co.*
20 kn. manufact., *J. Cezard en co.*
23 coll. medicijnen, *Vlaming Kiebert.*
12 kn. provisien, *Gumprich en Strauss.*
60 ks. bitter, *Paine, Stricker en co.*
24 coll. manufact., *Niederer en co.*
70 coll. manufact., *Busing, Schröder en co.*
100 kn. lood, *Tiedeman en van Kerchem.*
65 coll. manufact., *Arnold en Zonen.*
3 kn. manufact., 2 do. papier, 4132 steenen, 20 kn. marmer, *Dümmler en co.*
2 kn. bitter, 1 do. manufact., 6 do. erwten, *Pandel en Stiehaus.*
10 ks. bitter, 20 vs. boter, 20 do spijkers, *B. Kopersmit en co.*
6 kn. sigaren, 60 kn. en 25 pijp. bier, 3 kn. koopmanschappen, 20 ps. ...., *van Ommeren, Rueb en co.*
60 ps. led. leggers, 45 coll. manufact., *E. Moormann en co.*
20 md. min. water, *van den Broek.*
4 kn. speelkaarten, 6 do. kramerijen, 3 do. manufact., 2 do. parfumerien, 1 do. naalden, 2 vn. comp. spijkers, *C. Bahre en G. Kinder.*
6 kn. papier, *B. van Leeuwen en co.*
7 kn. chemicalien, 272 coll. goederen, 125/m. steenen. 100 vn. kop. munt, 285 coll. diversen, 2014 ps. suikervormen, 397 pakk. breeuwerk, 200 ps. ijzeren wagens, *N. H. M.*

Van Amsterdam per Ned. schip *Henriette Maria*, gez. Tjebbes, agt. B. Kopersmit en co.

7 kn. manufact., *E. Moormann en co.*
9 kn. parfumerien, 17 do. manufact., 5 do. zeep, 1 rijstmolen, *C. Bahre en G. Kinder.*
50 kn. manufact., *Tolson, Hunt en co.*
20 kn. koopmanschappen, *van Ommeren, Rueb en co.*
31 coll. provisien, 73 vn. bier, *Schimmelpenninck en co.*
20 vn. bier, 27 kn. manufact., *Arnold en Zonen.*
30 kn. garens, 100 vn. bier, *Busing, Schröder en co.*
19 kn. manufact., *Dümmler en co.*
50 coll. meel, 2 kn. provisien, *G. Buijn en co.*
100 md. min. water, 200 vn. bier, 18 kn. koopmanschappen, *Engelhard en co.*
25 vn. bier, *Gumprich en Strauss.*
9 kn. papier, 20 do. manufact., 25 do. champagne, 32 coll. provisien, 24 hammen en vleesch, *B. Kopersmit en co.*
120 md. bier, ...
4 kn. kramerijen, *Cassalette en co.*
4 kn. manufact., 2 do. sabels, epauletten enz., 6 do. koopmanschappen, 7 chemicalien, 18 do. diversen, ...
3 pijp. bier, *Droop.*
10 vs. zilv. munt, *N. H. M.*

Van Amsterdam per Ned. schip *Nieuw Holland*, gez. Tuk, agt. B. Kopersmit en co.

44 kn. manufact., 20 vs. spijkers, 200 ks. cognac, *Agenten.*
1 kt. goud en zilverwerk, 31 coll ...., *B. van Leeuwen en co.*
14 coll. medicijnen, *Göring en co.*
2 ks. zeep, 2 do. ger. vleesch, *G. Buijn en co.*
60 coll. provisien, *S. B. van Kleeff en co.*
12 kn. vruchten, 80 do. wijn, en zeep, 6 coll. ijzerwerk, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
8 kn. en 51 coll. manufact., 18 kn. koper, 3 vs. spijkers, 1 kt. passementwerk, 3 kn. goud en zilverwerk, *B. van Leeuwen en co.*
70 kn. wijn, *Engelhard en co.*
3 kn. diversen, *de Gruijter.*
7 kn. manufact., *E. Moormann en co.*
5 kn. papier, *John Pryce en co.*
15 kn. kramerijen, 50 do. champagne, 4 do. lijm, 100 vs. loodwit, *W. de Jong.*
30 kn. manufact., *Busing, Schröder en co.*
8 kn. manufact., 2 do. papier, 200 vs. loodwit, *Dümmler en co.*
12 vs. boter, *Du Puy.*
1 bl. laken, 13 kn. ijzerwerk, 12 do. conservis, 5 do. manufact., 100 vs. boter, 3 ks. kaas, *Pandel en Stiehaus.*
2 kn. boeken, *Gumprich en Strauss.*
9 kn. en 1 vt. koopmanschappen, *G. Kolff en co.*
20 coll. ...., *Schimmelpenninck en co.*
10 coll. provisien, *Fievez.*
4 kn. sigaren, *Themmer.*
2 kn. glaswerk, *Hammacher.*
2 kn. diversen, *Blankert.*
[illegible] *Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.*
30 kn. koopm. *H. M. van Dorp.*
25 pijp bier, 40 ps. ...., 1 kt. pennen, *Haager en Schuurman.*
10 coll. provisien, *Schuurman.*
90 kn. aardewerk, 1049 vs. staal, 100 kn. bier, 5 do. ijzerwerk, 6 do. kramerijen, 2 do. kramerijen, 3 do. speelkaarten, *C. Bahre en G. Kinder.*
2 kn. provisien, 2 do. diversen, *van Riel en ter Gouw.*
1 kt. passementwerk, 10 ks. diversen, 3 do. provisien, 199 coll. en 5 kn. manufact., 400 vs. boter, 2 ks. kaas, 220 kn. wijn, 37 coll. provisien en dranken, 12 coll. verfwaren, 12 do. bier, 40 keld. lijnolie, 60 vs. meel, 6 kn. azijn, 500 stav. ijzer, 105 vs. spijkers, *Order.*
2 kn. diversen, *van Berckel Bik.*
20 vs. zilv. en 100 do. kop. munt, 60/m. steenen, 380 bn. zakken, *Gouvernement.*
856 coll. manufact., *N. H. M.*

Voor Cheribon.

18 ps. molensteenen, 6 kn. provisien, 2 do. diversen, *Order.*

Voor Samarang.

12 kn. provisien, *Order.*

Voor Batavia, Cheribon en Samarang.

12 kn. wijn, 75 vs. boter, 2 ks. kaas, 50 vs. haring, 8 kn. koopmanschappen, 14 ps. vleesch, 1 rijtuig, 100 hammen, *Order.*

Uitvoer.

Naar Samarang, Soerabaija, Makasser, Timor en de Molukkos per N. I. stooms. *Menado*, gez. Conteron, agt. W. Cores de Vries.

1 vt. en 5 kn. provisien, 10 md. bier, 10 md. min. water, 2 kn. azijn, 4 do. gember, *Winssen, de Lange en co.*
3 kn. prints, 1 do. sarongs, 2 vn. koperwerk, 4 kn. manufact., uit entrep. *Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.*
110/m. Man. sigaren, 6 kn. cognac, 4 do. shijswijn, 20 do. roode wijn, uit entrep. *L. Platon en co.*
1 kt. manufact., 1 do. parfumerien, 1 do. compositiewerk, 2 do. glaswerk, 1 do. modewaren, 1 do. en 3 vs. verf, 1 kt. doeken, 1 do. papier, *Gumprich en Strauss.*
1 kt. provisien, 1 md. min. water, 20 vn. meel, 1 md. bier, 1 kt. glaswerk, *Cassalette en co.*
4 kn. manufact., 10/m. Man. sigaren, *B. van Leeuwen en co.*
6 kn. manufact., uit entrep. *Pitcairn, Syme en co.*
1 kt. eau de cologne, uit entrep. *Haager en Schuurman*
8 kn. manufact., uit entrep. *Niederer en co.*
1 kt. gordijngoed, ƒ 3000 zilv. munt, 1 ps. pomp. leder, *Maclaine, Watson en co.*
5 bn. garens, 2 do. ginghams, 4 do. diversen, 1 vt. koperwerk, 10 vs. loodwit, 8 kn. siropen, 1 pak vloermatten, 6 vs. spijkers, 3 kn. diversen, 1 do. zw. katoen, 800 ps. goudgeld, 1 kt. Jap. zijde, *Said Aloei bin Sahaf.*
1 kt. rood katoen, *Sech Achmat Abdulla.*
2 vn. coralen, uit entrep. 2 kn. batik goederen, *E. Moormann en co.*
1 kt. percussions, 15 do. manufact., 2 do. champagne, 14 do. wijn, 72 keld. genever, 1 do. zeep, 1 do. eau de cologne, *Pandel en Stiehaus.*
5 kn. siropen, *A. Picart.*
1 kt. regaal, *Maijer qq.*
100 keld. genever, uit entrep. *B. Andreas en co.*
1 kt. shirtings, 2 bn. manufact., 4 kn. batik goederen, uit entrep. *Burt, Myrtle en co.*
1 kt. regaal, 1 reiswagen, 2 kn. lampen, 10 coll. bagage, 5 do. diversen, 3 kn. manufact., 1 do. boeken, 5 md. en 6 vn. bier, 10 keld. genever, 8 vs. boter, 4 vn. spek, 4 ks. cognac, 6 do. opium, 6 vn. vleesch, uit entrep. *Agenten.*
1 bl. katoen zaad, *Alexander.*
861 coll. gouv., 14 kn. milit., 26 coll artill. en eenige marine goederen, 12 gieters, 7 stav. ijzer, *Gouvernement.*
2 aardglobes, *G. Kolff en co.*
3 kn. sarongs, 5 ks. thee, *Laij Aboe.*
1 kt. kleederen, 3 kn. manufact., 1 do. lamp. kousen, 1 kt. regaal, uit entrep. *van Ommeren, Rueb en co.*
1 tromm. kleederen, 2 kn. wijn, 1 do. cognac, 2 md. bier, uit entrep. *van Riel en ter Gouw.*
1 kt. regaal, *C. Bahre en G. Kinder.*
1 kt. hagel, 10 vn. meel, 100 keld. genever, 8 vn. brood, *Abeelen, Dennison en co.*
1 grafsteen, *Tiedeman en van Kerchem.*
7 kn. manufact., 2 do. doeken, *Busing, Schröder en co.*
1 kn. rood katoen, 5 do. opium, 1700 ps. souvereigns, *N. H. M.*
10 kn. manufact., 3 bn. zeildoek, uit entrep. *Martin, Dyce en co.*
2 kn. halflaken, uit entrep. *H. en A. Straus.*
1 kt. boeken, uit entrep. *Schimmelpenninck en co.*
6 kn. wit katoen, uit entrep. *Tolson, Hunt en co.*
3 kn. coralen, 2 do. glaswerk, uit entrep. *Hagedorn, Plump en co.*
105 ps souvereigns, *Said Aloei Atas.*
1 kt. schoenen, *Lie Koheeng.*
1 kt. doeken, *Tio Tektjiang.*
340 ps. souvereigns, *van Stooten, Morgan en co.*

Van elk in deze courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet. H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.